

भारत सरकार
GOVERNMENT OF INDIA

राष्ट्रीय पुस्तकालय, कलकत्ता ।
NATIONAL LIBRARY, CALCUTTA.

वर्ग संख्या *Te*
Class No. *572.954*
पुस्तक संख्या
Book No. *Sa 276*
V. 2

गो पं०/N. L. 38.

H7/Dtc/Nl./Cal/79—2,50,000—1-3-82—GIPG.

भारत सरकार
GOVERNMENT OF INDIA
राष्ट्रीय पुस्तकालय
NATIONAL LIBRARY
कलकत्ता
CALCUTTA

अंतिम अंकित दिनांक वाले दिन यह पुस्तक पुस्तकालय से ली गई थी । दो सप्ताह से अधिक समय तक पुस्तक रखने पर प्रतिदिन 20 पैसे की दर से विलम्ब शुल्क लिया जायगा ।

This book was taken from the Library on the date last stamped. A late fee of 20 P. will be charged for each day the book is kept beyond two weeks.

SAVARA READER.

SELECTIONS FROM THE S'ORA FOLK-LORE, ETC.,

COLLECTED AND EDITED BY

G. V. RAMAMURTI, B.A.,

(Formerly Lecturer in History, Raja's College, Parlakimedi).

Published under the authority of the Director of Public Instruction.

PART II.

MADRAS:

PRINTED BY THE SUPERINTENDENT, GOVERNMENT PRESS.

1912.

PART II.

CONTENTS.

	Page
1. కుల్లనాకత 	1
2. కంబూజస్నాకత 	8
3. కమాష్నాకత 	10
4. కిసా, రమేశ్, కిస్సోర్ 	16
5. గుల్లికాకుబాయ్ నాకత 	20
6. ఎర్బాయ్ నాకత 	25
7. దొంపాష్టనాక 	29

1 కుల్లూనాకత.

1. అమక్ అనేబ్ అనేబ్ అల్పైరైనా అడిస అబాయి గొర్డాక్ లేజన్ సుడారయతున్ డకోనేతే. కుల్లున్, కిండ్రెండ్జేల్, బాంగుంజి లోయేతే. బంగ్గాలే అగాబన్ తియేతే. కుల్లూనాడోక్ కన్సిమ్-జేల్, కిమ్మజేల్ తియేతే. తియన్ తిల్లే, ఎత్తెన్ గాష్టె లోయేతే బాగుంజి. కిండ్రెండ్జేల్ నాడోక్ కిసమ్మా తియేతే. కుల్లు కిండ్రెండ్జేల్ అల్లడీలేంజి. ఒర్రోఅడినా ఎరాయితే. గనూర్ ఇక్కాయేతే. “ఓస్త్రి, కుడువ మండ్రా ఒర్రేజి; ఎల్లెన్ అబర్బా” గాష్టె అవుజేతే రయితున్. ఉంతె యా-సింజి ఎర్రేజి. యానిల్లే సాండి అపెనూ జేతే రయితున్. “కండ! ఉంజి వత్తె ఎల్లెన్, కని కుడుబన్ బాగుబెన్ ఒర్బా; జమ్మలన్ బిబ్బా; బయానాబా,” గాష్టె అవుజ్జెఎరేతే. అనింజి బాగుంజి బిక్సాలే ఒర్రేజి గాష్టె ఒగండినేతే రయితున్.

2. గగ్గిగాయిలే, “గగాబాన్ అబర్బా” గాష్టె కిండ్రెడ్జేల్ బిక్సాలే యానిల్లే తడాన్ ఉమానేతే. కుల్లు జొబ్బా గతరడమ్మేతే. ఉంతె బాగుంజి అదూ-సీక్ లేజి. బుగతాబోజాన్ గిగ్గిజేతే. “జిడో! కుల్లుండో జొబ్బాలే డగో. కిండ్రెడ్జేల్ జొబ్బా-తే. కని కుల్లు విండు బారాతే, బయాలే” గాష్టె కుల్లూనాడోక్ ఉంతా ఒయోక్ కన్సిమ్ జేల్ తియేతే. కని కిండ్రెడ్జేల్ అదా కూడు యేతే. బాగుంజి డకోలేంజి.

3. ఉంతా రీల్ తగల్తా బాగుంజి డేలేన్జి; యానిల్లే సెరోబా ఇజ్జెజి. కిండ్రెడ్జేల్ డో ఒర్రో బయాలే; కుల్లుండో ఈడి ఈడి ఈడి ఎండుజ్జె. పుతార్ డకోలెండేన్, అలా సెర్రే; కినా-డాన్ రమే తెండేన్ డిజ్జె సెర్రే; ఉంతె జమ్మే. ఎత్తెన్ గాష్టెనా డి ఒయోక్ కినా డన్ జమ్మే అబిన్ ఎండుజ్జె. ఉంతె గగ్గిగాయి డేలే ఒయోజన్. “గడి, గనాగాబాన్ అయిబా” గాష్టె గూయేతే కుల్లున్. బాగుంజి “ఒడే” గాష్టె ఈడి దాయిలేజి. బాగుంజి తడాన్ ఎర్రేజి. కుల్లున్ డో ఈడి లోజన్ గొబ్బ డకోనేతే; కిండ్రెడ్జేల్ డో తడాన్ ఉమానేతే.

4. బాగుంజి ఎర్రేజి అసీజన్. ఉంతె గిగ్గిల్లే అబుగతాబోజాన్ ప్లేజేల్ కుల్లూనాడోక్ తియేతే; కిసమ్మా బుక్ సాక్-లోజి తిదా

యేలే కింద్రెజ్జెల్ నాడోక్. బాగుంజీ ఉంఠా ఒయోక్ బక్సలే
డకోలేంజి.

5. ఉంఠే తగల్దా బాగుంజి ఒర్రోబాతే ఎర్రేజి. కింద్రెజ్జెల్
డో సెరోబా గానేతే. కుల్లుం డో ఈడి ఈడి ఎండుజై కినాడాన్ అ
మేలే. కినాడా పుతార్ లోజన్ అలా సెరై; రమ్మెండేన్ డీజై జమ్మే. ఎ
త్తెన్ గామ్మే అనిన్ ఈడి ఎండుజై. కని కింద్రెజ్జెల్ జేత్ బాగు సెరోబా,
యాగి సెరోబా బొబయోజన్ ఒర్రే డకోనేతే. ఉంఠే సడిగాయి
కుల్లునాడోక్ కింద్రెజ్జెల్ గూయేతే. “జాయి గడ్డి! గాబాన్
అయిబా” గామ్మే ఎరాయితే.

6. ఉంఠా తోగత్, “ఓనీ! డజిజ్ సెరోబా అఒర్రే? బియో
విసూతా అవిబ్బా” గామ్మే అపుజ్జెజి. తగల్దా బడ్డి మంద్రా సాయిలే
విసూతా పజ్జెజి. పకాన్ పజ్జె విల్లేజి. ఉంఠా ఒయోక్ కుల్లు బక్సలే
గోడేతే; కింద్రెజ్జెల్ డో వారాన్ బాయాతే; ఒమేజై. ఓనీ, గరిగా
యి డేలే. ఎరాయిబా” గామ్మే గూయేతే అబుగతా. “ఎజ్జా, వాక్,
తుకార్ డకో; అనూతేనాయిరోయి; అమన్ ఎరా” గామేతే కింద్రె
జ్జెల్.

7. అబుగతాన్ ఎరేతే. కుల్లు గిజేతే. వారోకి ఈడి ఈడి ఎం
డుజై. పుతార్ డోలెండేన్ అలా సెరై. కినాడా రమ్మెండేన్ డీజై
జమ్మే. కని వారా అనూయేతే కింద్రెజ్జెల్. “గడి” గామ్మే గూయేతే.
బాగుంజి ఈడిన్ డాయిలేజి; తడాన్ ఎర్రేజి; కింద్రెజ్జెల్ ఉమానేతే.
బాగుంజి అమాపిజ్జెజి.

8. ఎన్నెగొయి బాగకాయి యాగకాయి, గడెల్లె. బొబయోక్
అబుగతా ఒగండియేతే. “సమి అఒయోజన్ ఖేన్ ఇత్తేగిన్నాయి, బోతే
అలాన్ ఒరై, బోతే అసూఇ ఫిరై” గామ్మే, తనాంజీలే నీడడా గా
యేతే రస్తాల్పాతే, మానమ్మేతే. “నాయి! అజి పాగా తీక్; ఖేన్
సెరోబాన్ ఎరై. కంబారింజి డజిజ్ ఒర్రేజి డో ఖేన్ ఇత్తేగిన్నాయి”
గామ్మే బారో ఇమేతే; సెరోబాన్ ముంకాలె ఎరేతే. అబొయి
తులబ్ లోజన్ గొల్లె, గిల్లె డక్కు. కింద్రెజ్జెల్ డో బియాబియా వారా
నేతే; కని కుల్లుం డో ఈడి ఈడి ఎండుజై కినాడాన్ జానుతే. అబు
గతాన్ గిజేతే. “కింద్రెజ్జెల్ డో పాల్వా! ఎల్లెన్ ఖేనర్ తకాతే; కం

ద్రవ్య కినామూ తిల్లాయి. కని కుల్లు ఈడి ఈడిన్ ఎందుడై కినాదాన్ జాన్లై కరీనేతే. ఎక్కా, నమియా ఒయోక్ అజాజన్ తిల్లైవే” గాన్లై ఒగండియేతే.

9. తెతెన్లై అబుగళా అనూజన్ ఎరేతే. ఉమానేతే. నీత్రమాడు గాయేతే. అడుక్రీన్ గూయేతే. “నమియా ఒయోక్ బయానా, బోమాడి ఒదాజాన్ డీజా,” గామేతే. అడుక్రీ బయానేతే. బిజ్జా లే డీజోతే.

10. కిండ్రెక్ జెల్ గూయేతే కుల్లునా డోక్. కుల్లుం డో జోబ్బా లే అకింజోక్సన్ దేనేతే; ఈడి దాయిలేజ. తదా ఈడి-లోజన్ గొబేతే కుల్లు. కింద్రెక్ జెల్ ఉమానేతే. నూజన్ ఎర్రేజి బాగుంజి. గంగాలంబాతే ఉంతే ఒదాజాన్ పజాన్ పజ్తే కింద్రెక్ జేల్నాడోక్ తిల్తాయి గాన్లై పాశాయితే. గొలామీ లోజన్ రూయేతే. క్రింద్రెక్ జెల్ గూయేతే. కుల్లునాడోక్ తండ్రబ్బ అజాక్ సొబ్బ తిల్లైజ.

11. కుల్లు ఒగండియేతే, “అజాసరక్ కేలక్ లేజి కని నూక్ మండ్రాజి” గాన్లై, గడి జాజ్జోజాన్ అగినుమ్మేలోజన్ యానిల్లై అల్ల శేతే. “బంతోక్-తే. జెలు అమన్ ఇక్తే. బియో అనింజి కెవ్తేజి; అమన్ జమ్మే” గాన్లై గామేతే గడిజాజన్.

12. అన్బియో అనూన్ ఇక్కా లేజి కుడువ్ మండ్రాజి. జల్లా కొకొ ఇక్కా లేజి. కూడు అగాయేజి. ఎలేక్కాన్లై పెంబెమ్మంజి. పెంబెమ్మై కియేల్లైజి. అడోక్ మార్జి ఒగండిలేజి. “ఇంజిడో! కుడువ్ మండ్రా అనూన్ అనూలే పెంబెమ్మై కియేల్లైజి! ఎతా సోనుమ్ ఇంగ్బారే లిబొల్లై కియేలేజి? మబా, అ పక్కా” గాన్లై, అనింజి తొర్నా తబా లేజి. నూక్ గనాన్ గల్లై మొడొ తల్లైజి, తొర్నాలకా మొడొ తొబా లేజి. బొకొడి మండ్రా రుకూలేంజి. ‘మబా’ గాన్లై ఉంతేనాసన్ ఒసార్-యిలేజి. అసుయి మండ్రా తంబేలేజి. జొదా-బాన్ యానిల్లై, నెల్లైజి. అనింజి ఉమాలేజి. బోతే అసీజన్ అనింజి ఎర్రేజి. ఎబ్బా పజాన్ పల్లై డర్మి బాన్ తల్లై నెల్లైజి.

13. ఉంతేనా ఒయోక్ ఒరుల్లై, అకులమన్ జి గూయేతే కుల్లు. “జాబా, నమియా ఒయోక్ జేలు ఇత్తైవే. ఉలమాత్తా అజంబా” గామేతే. అన్బియో బారొకి ఒకొఒకొ కులమన్ జి గూయేతే. అబా

ఇది జిన్నేజి కుల్లుంజి. జామాన్ జిన్నే, “కింజోక్, ఎర్రే ధేన్” గాష్టే
 ఓటల్లేజి. సగల్లేజి. వరాయి అంప్రా సగల్లేజి; తాతానంప్రా సగల్లే
 ఎర్రేజి.

14. ఉంతే తగల్లా కింద్రెజ్జేత్ దొ కుల్లు అల్లిడిరెంజి. “గడి !
 ఎల్లన్ బాగులే అష్టతాలే అటాయి నుడ్డక్ అటర్బా; కిల్లాయి అగూబా;
 ఎండ్రా అగూబా” గాష్టే అల్పేర్రేజి. బక్సాలే ఓర్రేజి. అజిక్ ఎజ్జా
 లే, కుడ్డక్ ఎజ్జాలే, ముజాన్ ముయిలే తచేలే కింద్రెజ్జేత్. గమా
 రన్ ఎరాయిలే. ఉంతా అన్బియో బాగుంజి ఇల్లాజి. “మా ! గడి !
 అయిగూబా” గామేలే కుల్లు. “ఓడే” గామేలే కింద్రెజ్జేత్.
 జమ్మూర్ ఇమ్మే ఎర్రేజి; నుడ్డక్ లోజన్ గల్లేజి; ఓర్రేజి. కిల్లాయి
 గూలేజి. బారోకి గనుర్ ఇక్బాయేలే. జమ్మూలన్ బుడల్లె, ఇబ్బే;
 లాష్టే. గడోజన్ ఎక్బా కొల్తన్ తొర్తర్రేజి. సన్నా పుతార్ అమే
 లేజి.

15. బొసోంబారా బాగుసోంబారా నూల్లే. ఇయానిల్లే, కుల్లున్
 గిజేలే. ఓంతే, తజ్బొయి రాత్తే; ఓంతే, తజ్బొయి అజోన్ గేత్తే.
 బారోకి గిల్లే ఎరాయిలే. ఇయానిల్లే కనియా అగూబాన్ అమేలే
 ఎండుక్ లే కింద్రెజ్జేత్. బరుబరు ఎండుక్తే గనాయి అమేలే. గనాయి
 గెల్లెండన్ మురాన్ముర్రె జిమ్మే. ఎత్తేక్ గాష్టే బాగ్ అంగాయి.
 యాగంగాయి నూల్లే. బాగుంజి అల్లయిలేజి. “గడి ! అయిబా
 నుడ్డక్” గామేలే కుల్లు, తరాగ-బాతే. కింద్రెజ్జేత్, “ఓన్నిన్ గడి !
 అమన్నా ఇయా” గామేలే. “అడుబర్ ఎత్తే ఇన్ ; ఇత్తేగిన్నా
 యి” కుల్లు గామేలే. “మా”. ఇయానిల్లే కుల్లు గిజేలే. బండం
 జోలే డకు. నూడానాతే ఎండ్రా తడేలే. జడల్లెనా-లే కుడుబ్
 బొల్లె జిమ్మే ఎరాయిలే. గడినమక్ ముయినేలే. “నమి నమిన్నా
 రా”లే గడి” గాష్టే అపుజేలే. “అకాలే జోతే ?” గాష్టే కింద్రెజ్జేత్
 గామేలే. “బార్బొఇ సోంబోరాలోజన్ జోత్తే వడే” గామేలే.

16. ఎత్తేన్ బొసోంబారా డడేలేజి. ఉంతే-లోజన్ కుల్లు నుడ్డక్
 యానిల్లే, నూడా ఎండ్రా అలోజరన్ కొర్కొర్రె జిమ్మేలే; అసాల్లే, అ
 సాల్లే కుడబ్బేలే. ఓలా అండ్రెర్ కొడి కొత డడేలే. ఎర్రేలే. యాని !
 గడిన్ బాతే ముయినేలే; మయాన్ ముయిలే “గిల్లేపా ! జోలే-పా ర్లే
 రోర్ గిల్లేపా !” గామేలే.

“అల్లాయి గడి; కుడుబ్ బిక్స్” గామేలే కుల్లు. “మా; అయి
వా” గామేలే కుల్లు. వాగుంజి ఎర్రేజి. కుడుబిన్ మెత్తెల్లెజి. అగుర్
గిల్లెజి. “కండే! అగుర్!” గామేలే కుల్లు. “కండే, అగుర్! ఈజం
వా” గామేలే కింద్రెక్ జేల్. “అమన్ అబ్బిక్స్”; “ఎజ్జా”; “ఓ
న్నిన్, అమన్ సుడామార్, ఖేన్ డో సన్నామార్, అరప్రియాయి.”
కింద్రెక్ జేల్ రామేలే డో, సిర్సారే డోజన్ ముకావాన్ జేన్ అసోజన్.
“అగీ! అమన్ డిత్తె తరాగపా? తోడోక్ యానిల్లే కుడుబిన్, జాప్లే,
అబాయి తల్లె; ఉంలేసంపా అమన్ యిసజాత. కుడుబిన్ కొరాన్
కొరే అమన్ జాప్లే; అబిరి అసోక్ లే” గాప్లే క ఇక్ క ఇక్ లే, గోడే
లే డో, అబాయి జీ గతరే కుల్లూనా డోక్. మిజాప్లే. కుల్లు ఒగండి
యేలే. “ఏంతే-గాప్లే కియేత్తాయి అనిన్!” తికి, “గడి! అమన్ బం
ద్రాబ్బోక్; బిక్స్ లే వాగులే అలా-కుబోయాక్ అద్ది డకూలేచే.”
“సమ్మె, సమ్మె” గాప్లే ఎరేలే కింద్రెక్ జేల్.

17. బర్తా ఎర్తా కిందోక్ లే. “గడి” గామేలే కుల్లు. “ఇంజే”
గామేలే. అబాయి లోజన్ సిండా డకు; ఉంలేలంకాన్ ఎల్లెన్ వాగు
లేన్ ఏత్తెజ. “కుల్లుండో అనిన్ కిండాబ్బన్ అసోక్ తా జీనేలే. తికి
“అమన్ అరేక్ జీనా; అమన్ సుడామార్” గాప్లే, కుల్లు కొడి కొత
ఏజేలే. “ఖేన్ ఏంతే గాప్లే ఏజ్ లాయి బిండ్, అమన్ ఎత్తెన్నా
ఏక్స్” గామేలే కుల్లు. కింద్రెక్ జేల్ ఏజేలే; బిండ్ బుక్ డిక్లె తబుల్లె
కెవల్లె. ఓత్తె అడంమార్రి గొర్లాక్-మార్రి గూయేలే కుల్లు. “ఏ! ఏ!
జావా! జావా! జెలు కింద్రెక్ జేల్ నా లే ఇక్ లేచే అయి-జంబా.”
కుడుబ్ మంద్రాజి ఇల్లాజి పసిగూల. ఉంలే లిలడన్ వాలే తల్లెజి, డిక్
లేజి. అబాయి తొర్సా వక్ లాజి. ఒత్తె తొర్సాలోజన్ కింద్రెక్ జేల్
డకో లేజి.

18. అసుయి మంద్రా ఒగండిలేజి-“కనియా-కుల్లుండో ఎంతె
అమేలేచే! “అమే, పీడా ఇడాం పాకాయివా.” వాగు మంద్రా ఇల్లే
జి; పీడా, అమే వక్ లాజి. పీడా లోజన్ అమే బల్లెజి “జాయి, అమన్
అప్పుయిలే; గొగొమార్, ఎరాయి” గాప్లే గూలేజి. “తెత్తెన్ గొబా
పీడాలోజన్” గాప్లేజి. కవడా ఇమాన్ ఇప్లే ఇయోల్లెజి; అగొగొ
ల్లెజి. వార్సొ మంద్రా యానిల్లే ఇయోపలే. కుడుబ్ మంద్రా ఎత్తెన్
అమేలేజి. అమే అసంబివా ఎక్స్ లే జీడేలే.

19. తికి జెలు గల్లెజి. డజిక్ సీక్ బిండ్ అగొర్లాజన్, డిత్తె త
కుబ్ గుల్లెజి. ఎండియానమే బోవసుబ్ కుల్లెజి. అజి అజాబ్బాయి

ఎర్రనరసాభ. “ఇంజి గాభ! అజసోభ అజా బిస్సోభ తిళ్ళోబా” గామే
తే కుల్లు. “అగీ! అమన్నాసన్ తియామ్! పీదాలాజన్ గొల్లె డకొ
నా” ఉంతా మండ్రానజి అగొల్లెజన్ ఎర్రేజి. ఉలామాత్తా తనాకాల్
డిళ్ళోలేజి; పసిగూల జాళ్ళేజి.

20. మిడున్ గనుర్ ఎరాయిలే. గనుర్ ఇళ్ళాయేలే. ఉంతే
లమే తబ్బేతె. కన్సిమ్ ఉలేలే. ముడా మండ్రానా సీక్ అజొడ్డిన్
గా నేలే కుల్లు. అజాడన్ కబుక్ లే డకోలే. కొత్తేన్ యానిల్లే కడిన్
గాళ్ళే గిగీనేలే. అజి అజి పలెల్లె. తికి కన్సిమ్ సీక్ సనక్ రేలేజి. పసి
గూల దుక్ లేనాజి. సుడానాతే తదారిఇమ్ తికి దుక్పాయిలే. అనిన్
ఇమాన్ ఇళ్ళే ఎరేలే. బొగొల్లెజన్ ఎరేలే.

21. ఉంతే ఎండియాన్ గూయేలే- “ఏ! ఎండియా! అబాయి
తుడుమన్ పక్ తిళ్ళో. కన్సిమ్ తిత్తమ్” గామేలే. “ఒడే” గామై
గొల్లెజన్ ఇయానిల్లే తుడుమన్ పజాయిలే. అత్తెమజన్ డకోయేలే.
“మా, ఇయా, తొగబా; అభోర్పా కన్సిమన్” గామేలే కుల్లు. ఎండి
యా ఎరేలే కిండ్కోజ్జె. ఉంతే తుడుమన్, కన్సిమన్ ఇళ్ళే ఎరేలే తుల
బ్బున్ కుల్లున్.

22. బొర్సొ-గొల్లెజ్ ఎరేలే కుల్లు. ఉంతే ఎండియాన్ గూ
యేలే. అనిన్ యానిల్లే “ఇంజిడో!” గామేలే. “అబాయి కడి
పక్ తిళ్ళో.” “ఒడే” గామై గొల్లెజ్ యానిల్లే, కడి పక్ తియాభలే,
అతెమజన్ డకోయేలే. “మా, కన్సిమ్ అభోర్పా; తొగి పజాయి.” తొ-
గబాన్ ఇయేలే. అకిండ్కోజ్జె ఉంతే పజ్జె ఎరేలే కుల్లు.

23. బొర్సొ-గొల్లెజ్ ఇయేలే. ఉంతే ఎండియాన్ గూయేలే
“ఓయి! జాబా! బొ-బెర్నా అపుక్ తమ్.” ఎండియాన్ ఎరాయిలే.
“అబొ-పసేడన్ పక్ తిళ్ళో” గామేలే కుల్లు. ఇయేలే గొల్లెజన్. ఉంతే
పెపె పక్ లే ఎరాయిలే; అతెమజన్ డకోయేలే. “మా! గయి,
తొగి పాకాయి. కనియా-కన్సిమన్ వాల్లే అజంబా” గామేలే కుల్లు.
తొగేబాన్ ఇయేలే ఎండియా. ఉంతే పెపేడన్, ఉంతే తుడుము, ఉంతే
కడిజన్, ఇళ్ళే ఎరే కుల్లు.

24. అనుజన్ ఉంతే కిండ్కోజ్జె జామైజి డో, ఒత్తే గొల్లెజన్ ఎ
రాయిలే. అకులమన్ ఒత్తా దేసా డకోలేంజి. అరుబ్ దాలె; ఒబల్లె.
కుల్లు గూయేలే. కుడుబ్ కుల్లుంజి రుకూలేజి. “ఇంజి-డిక్ జేర్
అప్పుయిలాయి విండ్; డోట్సేన్ జెలుసాయి అత్తెల్లిళ్ళోజి, ముడ్రాజి;

అజాక్ సాయి అత్తల్లితో. డాక్ థోన్ లమే, పీడా పకాన్ వడ్ల, తే
స్నే బొనుడామార్ ఇయోల్లే, 'ఇగొవా' గామ్లంజి. కుడుబ్ మందా
ఇయోల్లింజి. పీడాలోజన్ అజగీడన్ సంబీవా ఇమ్లే సెరేతే. మిడ్డువ
గనుర్ ఎరాయిలే; సరబిజని తమ్మేలే. థోన్ ముదామందా డాక్కి
గమ్లాయి. అజి అజి వలేలే. కన్సిమ్-సిక్ రేలేజి. కన్సిమన్ డుక్ రేం
జి. అబొయి సుడానాతే ఇమ్లే పక్ లాయి. అబినేరా అమ్మేలే పక్
లాయి. కన్సిమ్ జంపా." గామేలే కుల్లు.

25. కుడుబ్ కుల్లుంజి జమ్మేజి కన్సిమన్. కడిజన్, కుడుమన్,
పేపేడన్ ఇమ్మేజి. డేల్లేజి. "ఓ! ఓ! ఓ! సోనుం బోనా ఎర్తాజి!
మారాతింజి ఎర్తాజి!" గామ్లే పసిగుల డకోలేంజి. తొగల్ తొగల్
ఎరేజి. కులబన్ గల్లేజి మందాజి. ఉంలే కుల్లుంజి యానిల్లే కుడుబ్
సిక్ గల్లేజి. కూడు తనుకాల్ జమ్మేజి. అసాక్ రేజి; అనుమ్మేజి.
బాహికి ఎరేజి. ఉంలే అన్నియో తగల్టాన్ మందాంజి పసిగులా
యానిల్లే అసూక్ గల్లేజి. కూడు అగాస, తనొకాల్ అగాస.
సాక్ రే డకోలేజి. ఎత్తేక్ గామ్లే డీబయోక్ అమేలేజి కుల్లుంజి.

26. "ఎజ్జా, బోలేపాక్ బోలే, ఇ-హొల్పా" గామ్మేజి మందా
జి. బొకొడి మందా డొల్లేజి. ఎత్తేక్ గామ్లే చల్లిక్ రేజి కుల్లుంజి.
ఉంలే మందాజి ఎరేజి గామ్లే, మదామార్ అతరా- కుల్లు గావేలే.
రిక్ గామ్లే సనక్ ఇకాలేజి; ఇమ్మేజి; తిల్లేజి. కుల్లుంజి కుడుబ్ దే
సాదేసా కుడుబ్ అడురేజి. "మా, కులమ్మేంజి ఈగువా. ఎత్తేన్ గామ్లే
అల్లర కుల్లేజి." గామ్లే కుల్లున్ బోలే బోలేనా తనాలు, బోలే డళ్లు,
బోలే కుమ్మివాతే తిల్లేజి అడోక్న్. కుల్లు ఓగండిలే గామేలే: "దేసా
దేసా మందా యానిల్లే అతిగొడిళ్. ఎండ్రయవడక్ గువాలె తిల్లెండన్
కిఎత్తిళ్. కుడుబ్ ల్యాడన్ వాలేజీవా, విండ్, ఉకర్ లూడన్ వాలే
జీడోక్". డజిక్ మందా యానిల్లే తిల్లెండన్, కడిక్ గామ్లే సెరేతే. ఉం
లే ఎండ్రయవడక్ గువాలె తిల్లెండన్, "ఓగాయి! ఓగాయి! యా
క్! ఓగాయి ఉచక్! తెఎత్తిళ్" గామ్లే గూయేలే; బదురై గూయేలే.
"ఎండ్రయవాలె తిడ్డోక్," తెతెసిల్లే బొఉకర్ లువాడన్ పక్ లాజి;
తొవాలేజి. ఓజల్లే; మిడుబ్ గనుర్ ఎరాయిలే. ఉంలే ఉకర్ లూ
డన్ అడురై. కని కుల్లు పక్ లే బోదేసా ఎరేలే.

27. ఒడిత్తై అబొయి తక్ రి, అబొయి బోక్ రేర్, అబొయి కినా;
యాంజి అల్లిడిలేజి. "కులబన్ ఆయె" గామేలే కినా. కుల

బన్ ఇల్లేజి. అమజన్ బాక్ తేల్ దోజన్ మొడవెళ్ళ. తికి తక్ లీన్ మొడవెల్. ఉంతె కుల్లు కిందెక్ కిందెక్ ఎర్నాయిలే. కినా గిజేలే. “అన్ గనయి! కాకు!” గామేలే కినాదోక్. “ఉబిక్! ఇల్లాయిపా?” గామేలే. కినా జంజామై అడెలు.

28. అబాయి సోరా ఎర్నాయిలే. “బాక్ తేల్ థేన్ అగిఎజె, తక్ లీథేన్ అగిఎజె” గామై ఎర్నాయిలే. కినా ఎర్లిని సోరా నాదోక్, కుల్లుగిజేలే; తులబన్ ఎరేలే. మంద్రా కినాదోక్ బిక్సాలే ఒండ్రాయి జాక్సా గిల్లె అగ రే గతరెబన్ అమ్మి తుథేలే; గతరె; కినా ఎత్సేలే. బాకొడి సంతిపా బాగుకొడి సంతిపా ప్రజేత. వార్ గొజేలే.

29. వారొని సోరా గిల్లె దకోనేలే. వారొకి ఎర్నాయిలే సోరా. కుల్లు దుక్ లే గిజేలే, సోరా ఎరే లే గామై. కుల్లు బనుంబాన్ దకోనేలే. కుల్లు సంపా తుథే తాయి గామై పనార్ అడెయేలే. జెలుబాకా కుల్లు ఎర్నాయిలే. థేన్ తుథే తాయి గామై ఆమ్ తాజేలే. ఎన్నె గామై ఒగండియేలే. డియ్యర్ గిల్లె తుయితాయి గామై దేనేలే. అచ్చాజేలే. పనార్బా అచ్చాలే అచ్చాలే దేనేలే. తాబ! గామై నా గాన్ దోలేలే. తాబ గామై ఇకాన్ వాతే అడెలే నాగానా దోక్. కొడి నాగా గొజేలే, కొల మంద్రా గొజేలే.

30. ఉంతె కుల్లు మెల్లెల్లె ఎర్నాయిలే. కని మంద్రాన్ గిజేలే; నాగాన్ గిజేలే; ఒగండియేలే: “కని తక్ లీ బొమిన్నమ్ జిమ్మాయి; ఉంతె బాక్ తేల్ తుర్రు అకాయి జిమ్మాయి. కినా యాగి అకాయి జిమ్మాయి; మంద్రాన్ బో అకాయి జిమ్మాయి. నాగా నని బో ఒయోక్ పలక్ లే,” గామేలే. అమజన్ ఎలే జిమ్మాయి గామై ఒగండియేలే. “ఎజ్జా” గామై బాక్ తేల్ దకోయేలే; తక్ లీ దకోయేలే; కుదుబ్ దకోయేలే; అమజన్ కనియా పనార్న్ జిమ్మేనాయి,” గామేలే. పనార్ కొరె, కొరె, కొరె రామేలే; ఉంతె తిల్లె. సంతాబాన్ ఇకా దేయేలే; బుక్ డిక్ లే కివెల్లె కుల్లు.

2. కంబూజన్నాకత.

అమక్ కంబూజన్ తులబ్బోజన్ ఒలూ జాన్ గూయేలే. థేజ్; తికి, గూరె. మంద్రాన్ పంతాబాన్ ఇయేలే. అగురన్ థేదెల్లె జ

మేలే అబ్బాయి పాకాభలే దుక్కినమేలే. “ఈ దేలే చిండ్, తబ” గామేలే మండ్రా. “ఒన్నిన్, జితె తిత్తేదో?” దుక్కి గామేలే. “అబ్బాయి జనుమ్మమ్ తిత్తాయి” గామేలే ఒకేర్ గామేలే. “నాభ! తిత్తే” గామేలే. “ఎజ్జా, నమోడే” గామేలే. ఎజ్జా “ఒన్నిన్నా?” దుక్కి గామేలే. “తిత్తేదోయి” గామేలే దుక్కి. ఒకేర్ అసన్ “తబా-రోయి” గామేలే. తబేలే. ఒలూజాన్ తియేలే. దుక్కి జామేలే, “మనా బాయి బాయి; ఏన్నె దకు?” దుక్కి గామేలే. “మా; అయే, అబ్బాయి” గామేలే. బాయి బాయి సకాభ, “గామేలే ఒకేరన్. “మా-నా” గామేలే దుక్కి. ఇల్లెజ. అగుర్ యాయేలే మండ్రా.

2. తెతె సిల్లె కంబూజాన్ ఎరాయిలే. అనిన్ ఇన్నెలో కంబూజాన్ గజాన్ గిల్లె దుదుదుదు ఎరేలే. దంకి అబ్బాయి, రుంకు వక్లే ఎరాయిలే కంబూజాన్; ఒలూయి అనేబన్ పురేలే. అనిన్ లంకాన్ దకులే, బంతోడ్ ఆసన్ ఏదాలే దకులే. అనిన్ కంబూజాన్ జమ్మె గామేలే బంతోడ్లె దకోనేలే. మండ్రాన్ అమడ్డా కంబూన్ అదోజన్ గతరే. ఎన్నె గామేలే లంకాన్ గజేలే. బార్తెన్ సిల్లె “బోలే అమన్?” గామేలే. “ఇన్ మండ్రా” గామేలే. “జయిలాన్ లన్నూనా” గామేలే కంబూజాన్. “ఒన్నిన్ అమన్ జమ్మె” మండ్రా గామేలే. “ఎజ్జా, ఇన్ అజమాయి, మట్టేన్ మనసు ఇన్ దే-లాయి,” గామేలే కంబూజాన్. “అమన్ జమ్మెవో? ఎకావో? బంతోడ్లె” గామేలే మండ్రా. “అమన్ బాతె ఇన్ బాతె అత్ తొసక్కు,” కంబూజాన్ గామేలే. సజర్ లన్నూనాభలే. బాగుంజ ఎరెజ కంబూ జాన్నా నూజన్.

3. అదుక్కి గొర్డాజ్ బా దకోనేలే. “తనాజ్ బాన్ ఇన్ గిల్లాయి ఇల్లాసీజ్ బా,” గామేలే ఇయేలే అదుక్కి కంబూజాన్ అమక్. “తనాజ్ బా” ఎర్డామేలే, “కాకున్” గామేలే. ఒలెత్తే. కంబూనాదోజన్ కని యాసలో “ఒన్నిన్” గామేలే. “ఉలెల్లాయి?” గామేలే. “కాకుఇన్ గిల్లాభ గామేలే ఒన్నిన్, ఇల్లాయి” గామేలే దుక్కి. “సుకావో?” గామేలే దుక్కి. “సుకా-గామేలే దకునా” గామేలే కంబూజాన్. “ఒన్నిన్, అమన్ జమ్మెవదే?” గామేలే ఇన్నెలో. “ఎజ్జా కాకునా అజమాయివాక్-చీక్, దకోనా” గామేలే. దకోనేలే దుక్కి.

4. మా, డాబాన్ ఇయా" గాష్టె పలక్ దక్ తియేరె కంబూజాన్ ఆసిలాజన్. పల్లె, పరేతే బోడాబాన్. అయోంజి, కింజోడన్ బోడాబాన్ డకోలేంజి. "జితానాసన్ పల్లె?" గాష్టె గాష్టెజి. "బంతోక్ ఎజ్జా. ఎల్లెనలకాన్ తిల్తయి; డాన్ పాకా, బంతోక్. తే" గాష్టెజి. తెతెసిల్లె డాన్ సాజేతే. "బజ్సా ఒడె, పలక్" గాష్టె గజేతే కంబూజాన్. "పలక్ దంకి ఖేన్ తిల్లాయి బింజో, అనిన్-అకరమ బజ్సాదేతే" గామేతే కంబూజాన్. తెతెసిల్లె, డిఖోరే జిమాడు; జిష్టేజి మాడు.

5. "ఎరై బొన్నిన్" గామేతే ఇన్నెలూ "ఊ!" కకూ నమ్, ఖేన్, అమన్, యాగి లైన్ తుల్లాలె అఎర్చా" గామేతే. యాగింజి ఎర్రేజి. తబోరన్ ఒగడింలేజి మండ్రా ఇన్నెలూ. "సనారన్ కరె డాలాఇ" గాష్టె ఒగడియేతే. తెతెసిల్లె "బొన్నిన్" గామేతే ఉంతా ఇన్నెలూ, "మా, ఇయా గొర్హాక్. సనారన్ పక్ తిఖో, కరె డాలాఇ డో" గాష్టె గామేతే ఇన్నెలూ. "అమన్ డెడేతేఖోపాక్?" కంబూజాన్ గామేతే. బాగుల్లన్ మండ్రా డెడేతమ్ గామేజి. కంబూజాన్నా గొర్హాక్ కంబూజాన్ ఎరేతే.

6. "కని, మా!" గాష్టె ఎర్రెసర్రేజి బాగుంజి. అమక్ తనెక్ బాబాతే ఎరేతే డుగి. తెతెసిల్లె కంబూజాన్ సనారన్ తబ్బే పాకాఇతే. కని ఎరాఇతే; తబోరన్ ఒజేర్ ఇన్నెలూ అగాస. తెతెసిల్లె తబోరన్ తొగ ఒడ్డాలెజి. సాయాన్ సాయితే ఒడ్డాలె ఎర్రేజి సోరా సోరా బొఇ.

7. తెతెసిల్లె అబాయి పసీజన్ తక్ తి గొపానతే "ఓంతే ఎరేతే మండ్రా?" గాష్టె కంబూజాన్ ఓఅలేతే. కుండే! తొగ భాభాలే ఎర్రేజి బాగుంజి." గామేతే. ఉంతా తొగ కంబుజన్ భాయేతే డో కుడు బన్ జంయాలె అడోజన్. కంబూజన్ కెయిల్లె. ఒజేరన్ ఇన్నెలూ ఎర్రేజి అగొర్హాజన్. ఎడికా లేడకాలేజి.

3. గ మా క్నా క తా.

బొ దేసాన్ జొగమాజన్ డకోనేతే కుడుబ్ మండ్రాన్ జాజా, సుజా తోడోక్ అనినతిల్లె. ఎత్తన్ గాష్టె, అబోజోంజి అంపా

ఉక్కారే డకోలేజి. ఉంతే మంద్రా అంప్రా ఎత్తెన్ గాష్టే రయితుంజి, నాయికోంజి, జాజా సుజా తియేతే. బో తంజార్ తిల్లెండేన్ బొవు త్తెన్ ఉంజి మాడి పో, మొల్లాయి మాడి పో, ఓడ్డి తిత్తేజి. ఎత్తెన్ గాష్టే డీ మిన్నుం అబోబన్ ఓడ్డిన్ తకూలే ఎర్రేజి. ఎత్తెన్ గాష్టే, ఉంజి బొయాక్ జి తలయిభా కింపాక్ దేలేజి. తికి అనింజి అంప్రా ఎత్తెగొయి అజోజోంజి అమ్మ ఉక్కారేజి. ఎత్తెన్ గాష్టే డీమిన్నుమ్ తిత్తేజి; ఓడ్డి అబోబన్ తకూలేజి.

2. అమజన్ వడిమంద్రానమ్మేలే ఇస్సెలో నాయిలేజి. ఉంతే ఇస్సె లో సిండుకోలేజి. తికి, తరండి మంద్రానమ్మేలే ఇస్సెలో నాయిలేజి. అలి పక్కాల్లేంజి. ఇస్సెలోన్నా గొర్జాక్ గల్లేంజి. అలి అన్ గల్లేజి. బోయాన్ గూలేజి; పుర్పురేజి; అలి గాలేజి; బక్కాలే వనేడన్, రజాన్ రులె తొక్లేజి. గొగొమ్మార్తి గొల్లె డకోలేంజి. ఉంతే యాగి ఉంజి సరేజ్ అలి గాన్ గాలే తొక్లేతంజి, ఒకేరంజి అగొర్జా జంజి అడోజన్, గాలేజి; పప్పు కూడు జుమ్మేజి. డిసీజన్ ఎత్తెన్ గాష్టే గాలేజి. కూడు గనాగా రేక్లేతంజి. తికి అలి బాగు యాగి సరేజ్ వజ్లేతాజి. యాగి ఉంజి దుమ్మి వజ్లేతాజి.

3. బార్ బోయాంజి, మన్నింజి, సున్నింజి సగల్లే గాలేజి అలి; గాన్ గాలే బారొకి తొక్లేతెజి; తొక్లేతెండన్ అతికి, ఇస్సెలో బోజాన్, “మొండె, ఓన్, బయానా, గగానా; మన్ని సున్నీ ఎత్తేంగాష్టే అనుక్కా; బక్కాలే మరెక్కా; బక్కాలే మేక్కా” గాష్టే, అ-ఉఅంజి, అ-అయోక్ జి, అ-తాతంజి, అ-డాడింజి అ-అంతలయింజి, అ-యాయా జంజి, అ-కాకుంజి, అ-దాన్నింజి, అ-అయింజి, మిళ్ళోలన్ వజాన్ వజ్లేత జొడాబోవ్లేంజి. బార్ సనారన్ బాలె వల్లేజి; కుయ్యేజి. తబ్బో అడ్డా-జమ్మిల్ తల్లబ్బేజి, మిల్లిసీజన్. ఉంతే జిక్కులేజి. సక్కాక్ దా-కుదుర్ అ-ఉఅక్ తిత్తే జమ్మిల్ అమేలే.

4. అనిన్ పలే డకోలే. అ-అంతలయింజి, అదాన్నింజి యానిల్లే, “ఓన్! పగోక్, జిజో! కిత్తుక్, జోజోనా గడల్లనాలే అమన్ పరిజ్లేతే. ఎత్తెన్ గాష్టే పసి-గూల కొల్లనాయి. ఎత్తెన్ గాష్టే అమన్ మరేక్కా” గాష్టే జంజి నేజి. ఉరుక్లేతే ఎర్రేజి అతహాక్కంజి-నా-ఇస్సెలోంజి సిండుబొజాన్ ఓబేర్నా సీక్కాన్.

5. ఒకటి త్రే అలి గాలేజి; కూడు, వప్పు గాలేజి కెంలేజి; తొక లేజి. మంకాలెండెన్ బోలే అసీక్ అనింజి ఎర్రేజి. ఎత్తెన్ గాష్టు అసిమిలింజి ఉలామాత్తా ఉంతా తొగల్ డకోలేంజి.

6. కవి, తలయిబా, కవి దుక్రీ-బోయి ఒగండిలేజి. గుల్లితడేక్ గోలెమన్ డకు; రనా రుపా డకు. ఎల్లెన్ బక్కలే డర్కం అతుబ్తేబే. తడాన్ అ-సబ్బా లేబి. తుంతాన్ అ-గూలేప్; డర్కమ్-సూక్ అ-గూలేబి. గుల్లిత థేక్ సొమ్ము-లేన్ డకు. ఓన్-జమ్మెండెన్ ఆంపా పుల్కా! ఎత్తెన్ గాష్టు మలాడా-బాతే ల్లెజి. ఉంతే దుక్రీ-బోయి, తలయిబా అ-ఓనల్లి అమ్మేలే అనుయి సొమ్ము తల్లెజి. అనుయి పొమ్ము డర్కం అమ్మేలే తుబ్లెజి; రనారుపా బంతేలేజి.

7. బార్బొ మండ్రా యానిల్లే “ఫోన్ సిండ్రుక్ ఎజ్జా, ఒకీజా అసాయిలే అమన్. ఫోన్ పంతే అమయ్యా” గామేతే. “బా-తనుబ్ తిత్తాయి సొమ్ము. కసియా సొమ్ము-బాతే కాకుంజి బొన్నింజి సాయిలేజి; ఎల్లెన్ అ-ఎర్రె పరేడ్డేనా.” ఎత్తెన్ గాష్టు డర్కం అమ్మేలే, ఓన్జి అమేలే సొమ్ము తనుబ్ తుబ్లెజి.

8. తలయిబా, దుక్రీ-బోయి ఒగండిలేజి. “పంతే గాష్టు కసియా లేబు అపాక్కా. జోగింజి పంతే గాష్టు కిస్తుజన్ సగల్లె డకోలేజి, ఎత్తెన్ గాష్టు పాగుంజి ఎల్లెన్ ఎరేడ్డేనా యానిల్లే అసగల్లెబే.” “ఓడోక్, ఆయా” గామేతే. తండ్రయి రనా పక్లేజి. రుపా అసాలేజి. “ఓన్టీ! డకోనాపా ఉలామాత్తా; ఎల్లెన్ అఎర్రె. గొగోజి-బాతే, రాజా-బాతే, మొజ్జా-జా రయితుంజి-బాతే అత్ రొడాయిడోక్ సొమ్ము తిల్లెండెన్, జాబా” గాష్టు, తలయిబా సిమిలింజి ఎర్రేజి.

9. తెన్నె-సెన్నె సికాకోడం ఎత్తెన్ పా డిన్నె డిన్నె ఎర్రడేక్. ఎన్నె ఎన్నె ఎర్రేజి కిర్రెక్కా. కినా, సఖాల్, కిన్నర్, కంబు, అలెబ్, వండేరన్, లఖాతే-నా తులబన్ ఎర్రేజి. గిల్లెండేక్ ఉంతా తులబ్ బతోజాయి చాగే. తెత్తెన్ పాగుంజి అడంలడం గొర్జాంక్ గిల్లె తెత్తెన్ బసాలెంజి. కితుజన్ సగల్లె డకోలేంజి.

10. ఎత్తెన్ గాష్టు తొగల్ తంపా కితుజన్, సగల్లెజి. “ఎల్లెన్ ఇడొల్నా అగలమయి, ఎంతేంతే పుర్పుర్ బిండ్ ఫోన్ అగలమయి” గాష్టు సినితా పతే. వప్పు, కూడు డిక్కోలే కిత్తుజన్ కొబ్లెజి. ఎత్తెన్

గాష్ట్రే డి ఓయోక్ కొట్టె. తికి అబొయి ఓన్ సూక్ గూరేజి. తెత్తెన్
సిమిలింజి, ఎడెత్తె ఎతేగాష్ట్రే ఉకా-రేజి డో తెన్నెన్ ఎత్తెన్ గాష్ట్రే
ఉకా-రేజి. కనిడుక్రిబొయి పడుర్నే లే. ఎత్తెన్-గాష్ట్రే అనింజి అమ
జన్ డకులెనా రనా తెమ్మె, కిత్తుజన్ పుర్రేజి.

11. ఎత్తెన్ గాష్ట్రే గల్లి మిన్నుంపా గల్లి మిన్నుంపా అభొల్లె. ఉంతే
డుక్రిబొయి గల్లి ఒకాయ్ లోజన్ అబొయి ఓనన్ తుబర్నే లే. ఎత్తెన్
గాష్ట్రే అతులబన్ కూడు ఛాబ్ జమ్మె ఓనన్ మెమేయేతే. బొ-అకా
యి బాగకాయ, యాగకాయ, ఎత్తెన్ గాష్ట్రే, బొ-మిన్నుం సూల్లె. ఉంతే
పసి అండ్రొ తనత్తె; తనత్తె గోత్తె.

12. ఎత్తెన్ గాష్ట్రే బార్నుమ్ ఎర్నుమ్, ఉంజి మిన్నుమ్, మొల్లొ
యి మిన్నుమ్ డేలే. తబ్బొయి తబ్బొయి బెర్నా గలమ్మేలే.
“యాక్, ఇంజెడో! తులబ్బొ తులబ్ - లోజన్, కిండ్రెక్ కిండ్రెక్
లోజన్, పుత్తా-సీక్ డకు! ఇంజెడో తెన్నెన్ ఎంతే గాష్ట్రే ఛోన్ ఎండుకా
యి! మొజ్జాజా పసిజా ఎజ్జా. కినా, కంబు, కింస్, సాయల్, అలేవ్,
పండేర్ గవల్లేజి. అనింజి-బాతే ఛోన్ ఎంతే-గాష్ట్రే అండినాయి?”
గామేలే పసి.

13. ఎజ్జా, ఓన్! ఎజ్జా-జా అ అమేయేజి. అబొయి డేసాన్,
అబొయి లోబో; కాకునన్జి. అనిన్-బాతే అండిలే డకొనా” గామే
లే డుక్రిబొయి. తికి అనిన్ రబాలన్ బాబా జంజమ్మే. అండిబాన్ యా
విల్లే ఎరాయిలే.

14. ఓకా యాక్, ఉ అ - ఛోన్ ఇయేలే? “ఓన్, గర్గర్బాన్
ఇయేలే” గామేలే. ఎత్తెన్-గాష్ట్రే గర్గరే పాకాయితే. ఎత్తెన్ -
గాష్ట్రే బార్ బాగు మిన్నుం సూల్లె. బక్సాలె బుద్ధి అజి అజి కవి పసి
ఇజ్జేలే.

15. బొ - మిన్నుమన్ అయాజన్ అసున్ ఇక్బారె. ఎత్తెం
గాష్ట్రే అసున్ అ-సూలే బెంబమ్మేలే. ఉంతే యాగి మిన్నుం
సూల్లె. “యాక్-ఛోన్ అమన్ అశ్చోన్ డకొనా, బాగులేన్ అన్
అజి రుంకు అపక్ లాఇ. ఉంతే అబూలే తిత్తెం; అమన్ మేత్తె” గామేజి
రబారి. ఉంతే బర్నా ఎర్నా-లోజన్ కె ఎల్లె. అఉఅ, ఓనన్, బాగుంజి
పకాన్ పక్షి బాల్లేజి.

16. ఎత్తెన్-గామై గర్గరె పాకాయితే ఉల ఎర్ర పిడిన్నా. ఉంతే కూడు దిక్కోల మెక్ రేజ. ఎత్తెన్-గామై మిగ్గల్ మిన్నుం నూల్లె. అ-ఉల “మళ్ళో ఖేన్ అగవజే ” గామైతే. “ఓన్ ఖేన్ గర్గర్యాన్ ఇయా. ఉంతే ఎర్రపిడిన్ బో-లక్కి-జా తిల్లెండన్ ఇజ్జాజా గామైకొ,” గామైతే. ఎత్తెన్నా బో-సోంబారా గర్గరె పాకాయితే. ఇన్నె లాన్-అ-ముంకా అజోఇజా ఎర్రిని ఉంతే రబలన్. డీ ఒయోక్ ఉంతే సీక్ దుక్రిబొజంజ తిల్లెజ, ఉంతే రబారెజన్ జాలె ఎరేతే. ఎత్తెన్ గామై కూడు దిక్కోలే ఆఉలన్ తియేతే.

17. బార్ బా ఒయోజన్ గర్గర్యాన్ ఇయేతే. యానిల్లె “ఉలన్ ” గామైతే. అసీక్ కిడా-బోయి గామైతే- “యాక్ ! నమియా ఒయోక్ ఉంతే గర్గరె జోగిన్ ఖేన్ అలాన్ రుంకు పక్ తిల్తాయి. అటోయిజా ఎర్రిని, ” గామైతే, “ఒడే ” గామైతే అయాక్. తక్సలే ఉమా నేతే ; సరూ పలూ కాన్ గుండాడానేతే. గుండాడబ్ లే, రుంకు ఇ మేతే ; గకాలంబాతే సప్పు, బసీ, మరీసా, తిత్తి ఇమేతే ; అన్నుడా జలకర్ర, మిథోలన్ అంప్రా ఇమేతే. ఇమ్మై అముంకాబాన్ ఎరాయితే.

18. రబలన్ గిజేతే. “జడో అజోయి - జా ఎన్నెన్నె అ ముం కా, ఎన్నెన్నె అజోజన్ ఖేన్ ఎర్రిని. ఉంతే బాగు మెమె డేరేజన్ - అమ్మి గేలజీతిక్ ” గామై ఓగండిలె ఒగండిలె, “జతె-డో ఉంతే కమ లాగుర్ అమ్మి గేలజీతిక్ ? ” గామై ఒ అలెతే. అనిన్ గండ్రోయి డేలే, “సీ ! ఎంతేనే గామై ఖేన్ అడోలాయి ; కని జోగి-మన్ ఇత్తె గిన్నాయి గామై ఖేన్ అడోలాయి ; ‘మయోక్సొ కమలాగుర్ అమ్మి ఏతే గే ఎత్తె ఉంతే అవుకా ’ గామైతే ! సీ ” గామై ఒగండిలే ఉంతే పిండాన్ ఉంతే సదు ఆ - బాలే డకోలే, సూజన్ గానేతే “యోక్ ! యోక్ ! ఇంజిడో కని జోగి-మన్, కేకాలే పా ? జంకాలే పా ? బయా నేతే పడ ! ఖేన్ యానిల్లె కని రుంకు తియాన్-తిల్లె లేమ్మాయి గామై డుక్ లేనాయి ; డొక్ ఖేన్ గిజాన్-గిల్లె, “ఇంజెడో మయో క్సొ డేరేజ్ అమ్మి, కమలాగుర్ అమ్మి డకో ? ” గామై గామైతే. ఖేన్ గరొఇ డాలె పిండాన్ కుడుబన్ ఓమడాలే ఎరాయి. యాక్, మా, అమన్ ఇతియా. అజోయి-జా ఇన్నెలాజ-అముంకా ఎర్రిని కడ.”

19. అనిస్ అంప్రా ఎరాయిలే అముంకాన్ బక్సలే తల్లెక్ సిల్లె గజేతే మెల్లెల్లె రబలన్. “జిడో! యాక్! జితెడో! ఉంత బాగుంజి డేరెక్ అమ్మి డక్కో!” గామేతే రబలన్. “ఎజ్జా, ఓన్, కని బాగుంజి కిత్తుక్కో సనబ్బా. పూర్పాతే పసి-జా కోలెండన్ కొత్తె గనాగాన్ తుల్లె డక్కో” గామేతే అ-ఇన్సెలా. తెతెసిల్లె రబలన్ గామేతే. “జిడో, ఎల్లెన్ పూర్పాతే పుత్తేజి ఒడే, ఎజ్జా ఒడే; నమి బాగు మయోక్కో గనాగా, గుబేతే! జిడో, నమి ఛేన్ సగల్తాయి కిత్తు జన్.” గామై ఉంత రుంకు జాయేతే.

20. అ-ఉ-అన్ అమజ్ పాజాయితే. ఉంత డిజ్కోలేజి, కూడు గాలేజి. ఉంత ఒర్రుజన్ డిజ్కోలేజి; ఉంత తొగలన్ గాలేజి; డిమాలెజి.

21. కస్సిన్ ఉలేతే. అజి అజి వలేల్లె. తలయిబా డేనేతే. “ఉఅక్! ఉఅక్” గామై పర్తర్నేతే. మొండె, గర్గర్బాన్ ఇయ్యా; అతనమ్జినాబా” రబాలన్ అపుజేతే “ఎజ్జా, ఉఅక్! అండాకా. ఛేన్ రుబన్ గర్గర్బాన్ ఇల్లాయి, అబాయి సీజన్ అమజన్ బొమండ్రా ఎరాయితే. ఇయ్యాసిల్లె రుంకూన్ డకోపలే పిండాన్. తల్లెక్-సిల్లె అమల్లైనాయి. మయోక్కోన్ ఇల్లాయి; డేరెక్ అమ్మి కమలాగుర్ అమ్మి గెల్లె. “జితెడో ఉంతబాగు” గామ్లాయి. అనిస్ ఉంతే డకున్ డకోలే ఎరొల్లెబ ఎరేతే. బాక్కి బారొ మండ్రా ఎరాయితే. “ఓన్” గామేతే. ఛేన్, అ-తల్లెక్-సిల్లె అమల్లాయి. “జితెడో మయోక్కోన్ కని బాగు?” గామ్లాయి. “ఎజ్జా బాబూ, పసి-జా ఇయ్ జ్లెండన్, కోలెండన్ తెల్లె కిత్తుజన్ గనాగా తుల్లె డక్కో,” గామేతే. ఉఅక్! పసింజి పుత్తేజి ఒడే! ఎజ్జా ఒడె గర్గర్బాన్ ఇయ్యా గామొండెన్ ఛేన్ అసీయే. ఛేన్ కిత్తుజన్ సగల్తాయి; గనాగా అనిస్ పంక్తియేతెడో.”

22. ఎత్తెన్-గామై పింతానేతే. గరీగాయి డేలే; కిత్తుజన్ గో లాగ-వి జయన్ జీలే, నుడుల-బాలె అడుబ్ కూడు పక్కు అండా రాయి, కింతె, గనాయి, ఉవాబన్ రొగో, ముగొ, కుడుబన్ ఒత్తె పిడాన్-పిల్లె ఎరాయితే. కనియ్ రబలన్ అమజన్ పంక్తియేతే; “కండే! ఉఅక్! కిత్తుజన్! గబా! పంక్తియేతే; కూడు, పక్కు కుడుబన్ ఎరెం

చి." "ఏంటే గామే కిత్తుజన్ దకు! ఇమా!" గామేతె అడెలక్. రబలన్ గామేతె— "మండ్రాన్ అడ్డు దకా, కడుపి దకు, ఉలక్! విండం తజం రూలే దకు. ఉలక్, అధోజన్ ఏతె అవుకాయి!" గామే కిత్తుక్కు తల్ జేక్ ఇమేతె రబలన్. "కండే! వాక్! తల్ జేక్ ఇమ్మాయి ఇమ్మాయి" గామేతె. "ఓకా? ఓన్ మథ్ ఇన్ అనిఎజే" గామేతె కడు-తలయివా. "కండే! ఉలక్ / ఆయి-ఇమా". కిత్తుజన్ ఏజేతె. ఉంటె రబలన్ కర్రక్ ఇమ్మే దకు. "కండే! ఉలక్! తల్ జేక్-ఇన్ ఇమా" గామేతె. ఎత్తెంగామ్మే బాగుంజి కిత్తుజన్ అరులన్ దయిలేజి రులజన్. ఉంటె రులక్కున్ బక్కులే జకోలేంజి.

4. కి నా, ర మే క్, కి స్సోర్.

1. అమజన్ కితుజన్ లోయేతె కి నా, కి స్సోర్, రమేక్, యాగింజి. కి నన్ డో "తజ్ లీన్ గోపానా, ఓన్!" గామేతె. అబిన్ అడాన్ అత్తె కిందెజన్ పాజేతె-కిస్సోరన్ బక్కు సజేలే తొవాలే దకోపతె.. "ఓన్, అమన్ గడా ఎండుక్కు" గామేతె కితుజన్. ఏంటేగామ్మే అస్సోన్ ఎండుకాయి?" గామేతె కి స్సోర్. "అడ్డుబర్, పలంకి తనంబేమార్ జి గూబా" గామేతె. గూలేంజి అవర్కాంజి. "పలంకి వకొఇకా" పలంకి సీజన్-సిత్తే పలంకి వజ్ లాజి. సిండి బెల్లెజి వల్లంకి ఆలోజన్. "ఓన్, వసిసిత్తే లోలాయి బిండ్; గడా అమన్ ఎర్గి. నమి బక్కు లే పలంకి డాజాన్ డాయిలే కుడుబన్ మెత్తెల్లె ఎరాయి" గామేతె కితుజన్; అతల్ జేజన్ లేమేతె కి స్సోర్.

2. రీత్ తగ్గూ ఉంటె గడా ఎండుక్లెజి. శికార్ ఎండుక్లెజి. విండం డోలే డాలే; గరిగాయి జేలే; కితుక్కు సుడా అడోక్ ఇయ్ లేజి. సుడా గమక్కు సీజన్ సిండ్రుక్ జేలే. కుడుబ్ మండా విండం కూడు గగాలేజి. లగోలేనా కూడు సేత్తేజి బయారన్. ఉంటె కిస్సోరన్ గజేతె. తుంబుక్లె తంగ బలా సెత్తెజి. కిస్సోరన్ ఇర్రే పలంకిన్-సిత్తే. ఇర్రే యారిల్లె జంజామ్మె.

3. కని తనంబేమార్ జి గిల్లె బగండిలేజి- "మబా; అ యెర్కా; కితుజన్ అవుక్కు" ఇయారిల్లె కితుక్కు-డోజన్ అవుక్లెజి- "కుకార్

ఎందుకేలాయి ; సుడా గాయిలో భాగ్యలాలు ; అబాయి సుడా మండ్రాన్ అసీజన్ సిండ్రాక్ లేంజి. ఉంతె తబేల్ కూడు సేత్తేజి. ఉంతె కూడుగిజాన్-గిల్లె, కిస్సర్ ఫలంకీ-లోజన్-సిల్లే, ఇల్లె యానిల్లె ఉంతె కూడుబామేలే. గిల్లాయి. డజిక్ గూలాయి బిండ్ అనిన్ అసిలయిలే. “మబా అఎర్బా” గామ్లాయి. “కిత్తుజన్ అలేమజన్ తులపుక్బా” గామ్లాయి ; అపుక్ లాయి ; ” గామ్లేజి.

4. కిత్తుజన్ “ఒడ ఒడ. ” గామేలే. “రమేజన్ గుబా” గామేలే. రమేజన్ గూలేజి. కిత్తుక్బా అడుబన్ అమన్ డుమ్మలే డకొనా ” గామ్లేజి. ఉంతె కిత్తుజన్ అడుబ్ డకొనేలే. ఉంతె అనుర్ అమ్మేలే నమ్మూలే తమ్మూలే అడుబ్బా ఇయేలే. అడం అడం గిజేలే. కుడుబన్ జాలేలే అలాబాతే. అనిన్ గూలెంజి ; ఎరాయిలే.

5. కిత్తుజన్ గామేలే-“కాకునం బెర్బా అండక్ లేపా? అనిం జా బుడి ఏంతె ఏంతె అమేలే అమన్ గిల్లెపా? ” “జోన్ ఓంతె గిజాయి? అడుబ్బా గొబ్బేనా మండ్రా జోన్ ; ఓత్తె గలమయి? ” “సుడాకాకునం తక్ లీ గోపాబాన్ అపాయిలాయి.” “తక్ లీన్ అడాన్ అల్లె క్రిండేజన్ పాజేలేనా అనిన్ నా. బుడ్డిజోన్ ఓంతె గలమయి ”

6. ఎత్తెన్ గామ్లె అన్-ఉమానా-బాన్ ఇయేలే కిత్తుజన్. లాకాప్ తిల్లెంజి పర్బామేజి ; గుండాడానేలే ; లోనూజన్ గానేలే ; కంకేనేలే ; కూడు గనాగాబా గూలేజి డిక్ డిక్ మార్చి. “అడుబన్ పాజాయి ” గామేలే కిత్తుజన్. “నమి-యా ఒయోక్ అడుబ్ బాతేనా జామ్ జుమ్మాయి ; ఇజ్జా జా మరయినా బాతే ఎజ్జా ”.

7. అడుబ్-బాన్ డిక్ డిక్ మండ్రా ఎరేలే. అడుబన్ పక్ కా యి గామ్లె. ఉంతె డంకీ గిజేలే ; అగాస ; పరుల్లె డకు అడుబ్ డంకీ. డిక్ డిక్ మండ్రా ఇయారిల్లె అపుజేలే. “అగాస, ఉఅక్. ” “బోలే గూలేజి? ” “రమేజన్ అలమజన్ గొబ్బేడకు. ” “ఏంతె అమేలే అడుబ్ ” గామ్లె ఒలల్లెజి “జోన్ ఇజ్జా జా ఎరనమ ” గామ్లె గామేలే రమేక్.

8. తిత్తి మరయినా పాక్ లేజి. మయినేలే కిత్తుజన్. పప్పున్ పక్ తిల్లెజి. పప్పున్ డో తొలల్లె జామేలే కిత్తుజన్. బేనేలే ; గా-డానేలే ; బేనేలే ; కుతమ్మేలే ; బయారన్ గొబేలే ; కుడుబ్ మండ్రాన్ గూయేలే ; కర్పాబ్బి ఇల్లెజి. కంజిజన్ గూలేజి ; కంజిజన్ ఎరాయిలే ;

పంజ-టర్ గిజా గామేతే. పంజ-టర్ సయి సయిలె గిజేతె. కినా, కిస్సర్, రమెక్, అయిగింజి-అభేనువ్ బలా-లోజన్ దకు. “కినాడో మండ్రా, తక్ రీన్, కిచ్చె, జిచ్చె; కిస్సర్, కిండ్రెక్ బేర్ గోక్ లే జిచ్చె; తక్ ఓలా గిత్తాలెండ్స్ ఇర్రె యానిల్ల జిచ్చె కిస్సర్. రమెక్ సేజన్ ఒరమ్మె దకోతె. కుంబూల్ ఎరాయెండో ఇమ్మె సెత్తె; అడుబ్ గిత్తాలెండో గాలె సెత్తె. ఏలేలే రంకా-జాతి అమన్ లాలె. కని యా గింజి గోక్ లే సెడా” గామ్మె ఉంతె కంజిజన్ అవుక్ లే ఎరేతె.

9. తికి ఒరుబ్ డాలే. తక్ రీ-జా గు-న్-గూలె ఎర్తాజి. “ఇంజిడో, ఓన్” గామేతే కిరుజన్ అబా-ఓన్-తాజ్ నా-డోజన్: “ఉటిక్! యాయాక్-థేన్ కినా మొడేలె మొడేలే జిమ్మె సెరేలే. ఎల్లెన్ కుడుల్లె పసిగూలా అడోలాయి. ఎత్తేలే మండ్రా గోపాబాన్ బాజ్ డోక్. బా-ఒయోక్ తబ్బేయి జిమ్మెండ్స్ కుడుల్లె కెవెత్తెలన్”.

10. ఉంతె షిర్గాయి కినా ఎరాయిలే. తక్ రీన్ అడాన్-అల్లె కిరుజన్-అ-గుడునూజన్ అన్ గానేలే. సనజన్ పజేలే. తికి కినా ఎరాయిలే. “ఉటిక్, బిక్సాలే తక్ రీ గొల్లాయి. బిక్సా రి-యాడి, ఒలా, ఎరండి బేజే జిస్సిజి. అమన్ తికి ఎరాయి” గామ్మె కుడుకుడు ఎగ్రాబి తక్ రీంజి. ఏలే ఏలే యిసకా అవుక్ లేజివా?” గామేతే కినా.

11. “తరండి ఉబాసమ్ ఒత్తెన్ గడాలోజన్ దకు. గూలే ఉరు జాయి” గామేతే కిత్తుజన్. ఇయేలే, ఉలామాత్తా కూడు జిమ్మె, వయమ్మె ఒత్తె దీమానేలే. గిజేతే ఉంతె కినా. బా-తనాడన్ తాడేలే కిస్సర్నాడోక్. “ఇంజి కాకు”! కిస్సర్ గామేతే. “జిడో, ఎండ్రక్ ఒజ్తె; కదూలంపా? పయమ్మె తెన్నె దకుపా? మా అవెర్బా” గామేతే. బాగుంజి ఎర్రేజి.

12. ఉంతా తొగల్ కని యాగింజినా డోక్ డిజ్-డిజ్-మండ్రా జేలు పక్ తిల్లాజి. ఉంతె జమాన్-జిమ్మె, ఉలామాత్తా లుబాలె-సెల్లెజి.

13. ఉంతె తొగల్ సాగ్రె. కుడుబ్ మండ్రా గూలేజి కిరుజన్. “అమజన్ కినా ఇమ్మె పాకాయ” గామేతే కిరుజన్. కినా ఎరాయిలే. “నమి-సెల్లె ఏలేయా-రంకా కిండ్-సెడా;” గమాన్-గామ్మె-బాగు లూడన్ మొడేల్ పెడెరెసెలే-“లంకాగే తొడన్ కూ-డోక్. కర్న-తాలే గొడాన్-గొల్లె వుతరె తొ మిల్లె నువ

బాగా బాగు యా ఉంటే తోడన్ ఇమాన్-ఇష్లే జయిరా గొల్లె సరేతే. ఉంటేనమ్మేతే మూన్ అగాస. “రంకా డోక్” గాష్లే అజీనంప్రా తురాయేతే. ఉంజ జి. అబమాయమ్ గాష్లే త రేతే.

14. తికి కిస్సోర్ గూయేతే-“అమన్ తరంఢీ-మార్, బుడ్డిమార్. పలంకి-భేన్ అమన్ తిల్లమ్; డేసా-భేన్ ఎండుల్లె మెత్తెల్లె ఎరాం గాష్టాయి. బక్స్ సిండి బెల్లెజి; తనంబేమార్జి ఇల్లజి; సయా-కాబన్ పలూనాతే పకాన్-పల్లె బెల్లెజి. అమన్ గొబ, గాష్టేజి. బో-గడా కుకార్ అడోక్-అడోక్ మెత్తెల్లె గిల్లె. కుకార్-తబోర్ సుడా గాయిలా భాలెంజి. సుడా మండ్రానాతే అసిజన్ సిండ్రుల్లె డకోలెజి. ఓకా-ఓకా డేసా కులమంజి గులన్-గులె పప్పు, కూడు, డిభో-డిభోలె అనిన్ రూయేతే. అనింజి జిమాన్-జిమ్మె లగోలేనా కూడు బయారన్ సేల్లెంజి. ఉంటెన్ అకిడి పలంకి-మార్జి తంబేలే పకోలే ఎర్తాజి. ఉంటే తంగల్ కూడు గిజాన్ - గిల్లె పలంకిన్ - సిల్లె ఇల్లె - ఇల్లె, యానిల్లె ఉంటే కూడు జిమ్మె. ఉంటే తనంబేమార్జి సినింరాంలెంజి. బో-తురు బార్తురు గూలెజి. ఎజ్జా, అయెర్బా గాష్టేజి కిత్తుజన్-బాతే అవుక్సో గాష్టేజి. ఎత్తెన్-గాష్టే యానిల్లె అవుక్-లీభోజి. అమన్ ఎన్నెమార్ పో?” గమాన్-గాష్టే, అతో ఇమేతే. ఇమాన్-ఇష్టే, ఉంటే అజి తుకాల సరేతే. ఉంజినా జీ త రేతే.

15. బార్, తికి రమేజ్ గూయేతే. “రంకాలే అడుబ్-భేన్ జిమ్మె,” గాష్టే అలిన్నా అంప్రా అ-జీడన్ తురాయేతే. అబనూ యమ్ గాష్టే, ఉంజి జీ తారేతే. కని వర్సామంజినా డోక్ అవు జేతే కిత్తుజన్ : “కనియా డేసా-బాన్ అనింజి డకు-డోబేతేజి. ఎలేయా రంకా-మార్జి, మండ్రా లేన్, తకోలీ లేన్, కుడుబన్ జిమాయిలెంజి, అసిజె. కూలెజన్-జి! అసేడన్-జి! ఎర్బా.” గామేతే.

16. ఎత్తెన్ యాగంజిన్-అడోక్ వర్సామ్మి అడాన్-అల్లె గొల్లెజి. బో-డేసా ఎర్రేజి. తకోలీ గోపామార్ గిల్లెజి. బక్స్ బెండిరాక్ గిల్లె, మెదేలే సరేతే కినా. “ఉబక్-జి” గాష్టే గూయేతే. “మబా! తోగిబన్ ఇయా” గాష్టే కినా అపాయేతే. అమజన్ కిస్సోర్న్ అపాయేతే.

17. కనియా గొల్లెజిన్ బాగు-సిజన్ అసిండ్రుజన్ గడెత్తె. ఎత్తెన్-గాష్టే కూడు, తంగ ఒలా సేత్తెజి. ఉంటే కిస్సోర్న్ గిజాన్-గిల్లె

■ అనింజ బాగుంజ ఎడేదేయేలేజ; భోన్ తొగి అవక్తియె “ గాష్ట్రె ఒగండియేలే. కినా, రమేక్ దెదలె గల్లె దకోజి తబోర్. “బోతే బాతే రోదేనేలే ఒడే” గాష్ట్రె ఒగండిలేజ.

18. ఉబక్ అమన్ ఇయా; కాకునమ్ ఉరుక్ లే తొగి వల్లె ఎరాయి బయాలే” గాష్ట్రె రమేక్ అపాయేలే. కసి ఎరేలే; బో అడోజన్ గానేలే. ఒత్తెన్, అబాయి గొగోమార్ అసీజన్ గల్లె గానేలే. అడుబన్ గజేలే; కూడున్ గజేలే. “బోతే వక్తియెజ తొగి! తెన్నె భోన్ ఒరమ్మే దకోలెండెన్ అబనూయమ్-గాష్ట్రె ఒగండిలే రులేజి అడుబ్; రిల్లెజి కూడు”; గాష్ట్రె దకోరేట్టేలే.

19. ఒత్తెన్ కినా, తక్కిరి గల్లెనేరేలే. “ఒడ! ఒడ! ఉబక్ జి ఓంలే అడోర్తవక్! గొర్జాక్ గొర్జాక్ ఎండుల్లె తొగలన్ అమన్ గల్లెండ మొడన్ మొడలే తిడోలే వక్తే. ఉఅన్ అడోర్తవక్?” గ మాన్ గాష్ట్రె ఉంగే తక్కిరిన్ అమజన్ జామేలే.

20. ఉంలేనమేలె రమెజన్ అసొక్ తాలెండెన్ బయారన్ యారిల్లె లాబా గొదాన్ గొల్లె అసొత్తె. బారొకి రుల్లె నెత్తె. ఉంలేన మెలెకిస్సోర్ అంప్రా రియాడిబాన్ అసొత్తె. అనుమ్దా కజ్జాలనుమ్మె నెత్తె.

5. గుల్లి కాకు బోయాక్ నాకత.

1. అమజన్ గుల్లి కాకుబోయాక్ డకు. బోతేన్ అ డుక్రి ఉంజ, బోతేన్ అ డుక్రి యాగి, ఎత్తెన్ గాష్ట్రె అడుక్రింజి కోఇలేజ. బోతే గ మాక్ దెలే; బోతే బాయా దేలే; బోతే ల్వారా దేలే; బోతే కిం దార్ దేలే; బోతే అర్పి దేలే; బోతే సోరా మాలా దేలే. ఎత్తెన్ గాష్ట్రె దకోలేంజ.

2. తికి పెంతాబాన్ ఇల్లెజి బరూన్ అనింజ ఎన్నె గాష్ట్రె దాగా అ జాయి ఎండుల్లెజ; ఎండుల్లెజ; మజాలేజ. అబాయి తబారనేబన్ కు డుబ్ మండ్రా యారిల్లె గొల్లెజ.

3. అర్పింజ అబాయి తలా లోజన్ అసొత్తె దకోలేంజ. తెతెసిల్లె అసెత్తె. సోరాజి గల్లెజ. వాపా గాష్ట్రె యాగి, ఉంజ మండ్రా సిండ్రి పెల్లె డీర్తాయి భోదల్లెజ. ఒత్తె కుడుబ్ మండ్రా రుకూలే దకో లేంజ. ఉంలే వల్లెజ, “జిడో, గాయి! ఉబక్! పతే అగ్రిదకో?”

గామై ఒల్లెంజి. “పోపో గనాయి, పక్షిలాయి ఎల్లెన్” గామైజి. “ఉ అన్డకులే కని పోపో” గామై ఒల్లెంజి. “కొడె తలావా డకొలెండెన్ భోడల్లె భోడల్లె పక్షిలాయి..” మొండె గనాయి అబంతేవా” గామైజి. ఖంతేలేజి; జామైజి; జామాన్ జామై. “ఉఅన్-సేజన్ డా డకొ! మబా! అర్లలే డాతే అగావా” గామైజి.

4. సయిలె సయిలె ఎర్రేజి తులబ్ తులబ్ లోజన్. ఓడిజా డాన్ అగిఎజిక్. తెతెసిల్లె వార్ బొ గుడ్డక్ తబోర్ జారేజి. అబాయి సిందాన్ డకు. సిందాన్ సిల్లె గెజ్జాలే గాడాలేజి. తికి ఉలా మాత్రా గోజ్లేజి.

5. కొత్తె సుడా అనేబ్ డకొలే. అబాయి అబోర్ ఉంతా అ నేబ్ గడోక్చొ ఓన్తాక్ అమ్మి డకొ. ఎన్నె గామై జయితాన్ సిం డాలేజన్ గిల్లెజి. ఒగాయి! గెనయి, డాలోజన్ ఏంతేగామై గిఎత్తె; గిబ్బా. “ఒ, గెనయి!” గామైజి. ఏజా, గెనయి; ఛోన్ అమజన్ లస్సెలేనాయి” గామేతె బొమండ్రా. డీర్ఘాయి లస్సెనేతే. తబుల్లె అలోజన్ ఎరేతే. “ఒగాయి! అసోన్ అనిన్ డిక్ తే, ఎల్లెన్ కు డుబ్బె అలస్సేవా”. ఎత్తెన్ ఉంజి మండ్రా లస్సేలేజి. అనిన్జి అంప్రా తబుల్లె సిందాలోజన్ ఎర్రేజి. తికి, “ఎజ్జా, గెనయి, అమొల్లాయి మండ్రా అజ్జామోన్ దేతె అడక్ డా. ఎజ్జా, ఎల్లెన్ అంప్రా అలస్సే వా; కుడుబ్బె బెంతాబాన్ అయిలాయి; పోపోఇక్ లాయి, లింఢో ఖంతే లే జామూయి. అడక్ డా ఇక్ లాయెండన్ ఖంతేలే అతెమూయి. బోతె అతమబన్ అనిన్ తెమ్మె.” ఎత్తెన్ గామై అనుయి మండ్రా లస్సేలేజి. అనిన్జి అంప్రా తబుల్లె సిండా జయితాన్ ఎర్రేజి.

6. తికి, అబాయి అర్సి ఎరాయితే. అర్సిన్ గిల్లె ఎడారేజి. ఎత్తెన్ గామై తుయితాయి గామైజి. ఉంతా అగిడి అర్సి లేమ్మె గామేతే. “తుయిడోక్ మండ్రాంజి! ఛోన్ ఏంతే అమెలబెన్! అసెజెన్ అగిఎత్తెం జి. సిందాలోజన్ లస్సేడోక్. అనేబ్బొగడోక్ డకు అబోర్. కండ! గిబ్బా”. ఎత్తెన్ గిల్లెజి. గిల్లె ఒంగడిలేజి, “ఒగాయి! మండ్రాలెన్ అసెజె, పొల్బాన్! తబుల్లె సిందాలోజన్ అడక్ కెఎరేజి!” గామైజి.

7. తెతెసిల్లె, అనుయి మండ్రా ఉంతే అబోర్ అమేతే డాయి రేజి అనేబ్; ఉంతే అబోర్ తబ్బెజి. డంకి పక్షిలాజి వాగు డంకి అడక్ డా కుడ్లెతికి, ఉంతే అర్సిన్ తుయిలె కియిల్లెజి. ఉంతే కియి గతె జి, జిమ్మేతే.

8. నమోదె, అర్చనా బోయాకంజి ఎర్రాజి. బోర్నా అరోకంజి యానిల్లె, అపుల్లెంజి అరింజి వాతే. “ఎల్లెన్ లంకాన్ డకోలేనాయి ; ఉంతే సారాంజి ఓకాన్ ఓకాన్ ఓకాన్ ఫిల్లె అర్గల్ దావేన్ అమలే జల్లా పురాదారే ఎర్రాజి. దాన్ గల్లెజి ; బక్సాలే ఉలా మాతారే గారేజి. సిండాలోకన్ డజిక్ దా డకు గాష్టే, ఓకాన్ ఒల్లె గిల్లెజి అబోరన్ గిల్లె వే. “అబోర్, గెనయి, సిండాలోకన్ డకు” గాష్టేజి బోమందా, “ఖోన్ లస్సోలేనాయి” గాష్టే, లస్సోలే, కెఎల్లె. తికి, అనుయి మందా ఎత్తెన్నా కెఎల్లెజి” గాష్టే అర్చి గామేలే. “ఉబక్ జి. సిండాలోకన్ ఓంతే అబోర్ డకుఎ ? కండె ! లంకాన్ డకో గిల్లె. ” గామేలే “మందారేన్ అసశేన్ కెఎల్లెజి” గాష్టే సిరింతారేజి. తికి, అనేబ్ దాజాన్ దాయిలె అబోర్ తల్లెజి. అబోర్ లమ్మె అదారేజి వాగు బరికెజి అడజన్. తికి, “ఉంతే ర్చనా దోకన్ తుయితాయి” గాష్టేజి. అర్చి గామేలే, పల్లె-“జిహో, ఉబజీ ! మందాంజి తుకార్ కెఎల్లెజి ; ఖోన్ ఎగపుల్లెజెన్ ఎండన్ కుడుప్పెన్ కెఎత్తెజెన్-బడిక్ ”. తికి, “అనున్ అర్చనాసన్ ఎల్లెన్ ఒడే గామమేపా ? గాష్టే” తుయిలెజి. ఉంతే జెయి గల్లె, డిక్తే, జిష్టేజి” ఏంతే అమెయాయి ! ఉబక్ జి ! మా వా ! అపర్చా ఎల్లెన్ గిల్లె తుయితేజి. గాష్టే ఎర్రేజి అర్చింజి. అకులనుంజి నమక్ కంబోల్ అపాయింజి. సకాయి సకాయి బో-డేసా డకు-ఒత్తెన్ అగ్గదా అర్చి డకు. ఉంతే దేసా బరూబాన్ అబాయి తదా డకో. కొడియా తదా-దా పయిడి-దా ఆమ్మి డకు. కుడుబ్ మందా ఇయా నిల్లె, ఉంతే దా గాదాతాయి గాష్టే గల్లెండెన్, ఉంతే అసద్దా అం దాల్లె తళాలంజి యానిల్లె ఇమాన్ ఇమ్మె ఎత్తెన్ గాష్టే ఉకారే జి ష్టేజి. ఎన్నెన్ గాష్టే గల్లి మిన్నుం పో బొకొడి మిన్నుం పో నూల్లె.

9. అబాయి డినా, ఉంతే అర్చింజి దాబాన్ ఇత్తెగానాయి గాష్టే, ఇల్లాజి. తాదో గల్లెజి. ఉంతే దా సద్దారే. తళాలంజి ఎర్రాజి తాదో తల్లెక్ ఇష్టేజి. డిల్లె, అలోకన్ పల్లె జిష్టేజి.

10. తెతెసిల్లె బొతలయివా అర్చి ఒగండియేలే. “జమాయిలేజి ఓన్ ఖేంజి ! ఒడే ఒడే”. తికి, యానిల్లె, బరుబాన్ అబాయి ఉరుక్ ఎదాన్ ఎల్లె, అమడన్ లోకన్ పుత్రరే పాకాయిలే. వకాన్ పల్లె తదాబాన్ ఎరాయిలే. ఉంతే తుంపేదా ఒలా లంకా-బాన్ కవి ఉరుక్ డకోపలే ;

డకోన్ డకోలే చెప్పావే. ఓన్జీ! జాబా, దాన్ అయిగాబా” గాష్టే సూయేతే అర్చినాడోక్. పసిసూలా ఎర్రాజి.

11. ఎత్తెన్ గాష్టే తబ్బో మంద్రా బెట్టాలేజి. ఉలామాళా ఈడి లోజన్ తనడ్లజి. లు-అడన్ వక్తిల్లేజి. లుఅడన్ తొబాయేతే కని తం యిబా అర్చి. “ఓన్జీ! అబొయిజా గన్డోక్ తడాలోజన్. బోలే పసి దేలే జా, గొగొ మంద్రా దేలే జా, ఉరుక్ - డక్ డకు, బెట్టాబా, ఉంతె ఉరుక్ లాజన్ సిల్లే.

12. తికి, తభాలంజి గాష్టేజి, “యో! ఎత్తెన్ గనాగాలేన్ పాల్యా, ఎత్తెన్ తురాలెనల్లె.” తలయిబా అర్చి అవుజేతే:—“ఓన్ థోంజి జాష్టే! బల్లోనా! కొడి కొత, ఒంబోలే, కొండోలే మంద్రాంజి తెన్నె దాన్ డకు, తెన్నె తంనాంజీలే, ఇత్తే ఉమానాయి గాష్టే గానే తేనా మంద్రాంజి అమన్ జాష్టే; ఇత్తెన్ ఉమాలెవాయి గాష్టేనా మంద్రాన్ అమన్ జాష్టే; తెన్నె కూడున్ డిథ్ డిథ్ తెనాయి గాష్టేనా మంద్రా అమన్ జాష్టే; ఇబ్బా జా గామాయి పో? ఓన్ థోన్ జితానన్ అసెజెన్ అమన్ జాష్టే! బుడ్డి ఇబ్బాలేపో? బల్లోనా? ఈ జమా ఉలా మాత్రా” గామేతే.

13. ఎత్తెన్ గాష్టే బాగు సోంబారా దేలే. బొయి-బొయి తోర బాతె కెలజైంజి తభాలంజి. బోతె ఎర్రాయెండెన్, “అయి, తెన్నె గాడా-దోక్, తభాల్ డకు,” గాష్టే తలయిబా గాష్టేండెన్, ఉంతె బెర్నా అండల్లే బంతోల్లే ఎర్రెజి. ఎత్తెన్ గాష్టే బాగు సోంబారా నూల్లే. తభాల్ ఒగండి యేతే. “పూర్వాసెసిల్లే రనా డకో: రనా తజమ్ డకో. డిత్తె, జీతా అమేనాయి, అసుయి తిత్తాయి అర్చి అదో జన్; పక్ తిల్లెండెన్ కని అర్చి అసానమేలే ఇమాన్ ఇష్టే బహున్ ఎర్రె.”

14. ఎత్తెన్, ఈడి లంకాన్ పక్ తిల్లె, అర్చిన్ గుఅన్-సూలే, “కండ! గడి! రనా తజమ్, ఈపాకా; రుఅ సంతాలోజన్” గాష్టేజి. రనా ఎర్చి, డయిడయిలూ, కడుపి, కంకడం ప్లెజి. “జాయి” గాష్టేజి తభా-లంజి. “అయి” గామే కని అర్చి. ‘ఇంజిడో’ గాష్టేజి త భాలంజి-“అమన్ తడా గనా” గామేతే అర్చి. తభాల్ ఎరేతె. తికి, తలయిబా రూయేతె.

15. అసుయి మంద్రా ఒంబోలే కొండోలే ఎర్రెజి, గాడాతె నాయి గాష్టే. ఎర్రాయెండె, “సమ్మ! సమ్మ! తెన్నె తభాలంజి డకోజి.

గడ్డెండ్ల జమ్మేజి” గాష్ట్ర అర్చిగామేతె-ఉంతా బెర్నా అండల్లె ఎర్రజి. బర్నా ఎర్నా డేలే. బొడినా, సోరాజి ఉంజి-కొడి ఒడె, మొల్లొయి-కొడి ఒడె, ఎర్రాజి. ఉంతే అనేబక గిల్లెజి, “అగాయి ! డెలు ఇక లాయి” గాష్ట్ర, మయోక్కా తడాలెంజి. ఇకా సాయి లేజి.

16. అర్చిన్ లేమేతె-“బాగుంజి ! డొక్ ఖేన్ డజిక్ రనా డకు ! గిబ్బా. డొక్ ఖేన్ అమన్ తుయాన్-తుయిలే, డెలులేండే, తబ్బొ గనా డన్ సోయి ఆఖాజె. డొక్-ఖేన్ జితెనాసన్ తుయిఇ ?” గాష్ట్ర, లేమేతె. రనా తజం తబేతె, రనా గని జాన్, రనా కండడం, ఎర్ని, డయిడయియా, కడుపి ; కుడుబ్ తబ్బె, రుకూన్-రుకూలే కుప్పా యేతె-“కని రిడినాతె జతా అమేయాయి ! అకానరక్ తెంబా ? ఎజ్జా, నమి న్నా తుయితాయి” గాష్ట్ర, అప్పుజేతె ఆమ్. “బాబు ! ఎడెత్తెన్ తడా లాజన్ గుల్లి గోలెమన్డకు. జోజోలేన్ బనార్లో జోలేన్ అతె కుడుబ్ యానిల్లే ఉంతే గొలుసు ఇమాన్-ఇష్టె డిక్బొ. తెత్తెన్ ఇకా, కడి, ఈ డిలోజన్ డక్ ఖేన్ డకోలే గనా ; గనాన్ గల్లె డిక్బొ. అమన్, అమన్ పసి, అమన్ బనార్ పసి అంప్రా జమ్మెండే, అతరేనే.”

17. ఎత్తెన్ తడాలోజన్ గల్లెజి సారాంజి. “ఇంజిడో గడి !” గామేతె అర్చి. ఎత్తెన్ గాష్ట్ర తఖాలంబేన్ గూతె, “జిడో ! బొ అకాయి ఉంజి డినా డోలే-బాతె అమన్ డకు ; మొండే ! అమన్ గడ్డెమ్నబా” గామేతె. లాజన్ లాజన్ డకోన్ డకోలే ఏకా సిర్నారె, రిక్లె అమ్మి అ డోలే, తబ్ గాష్ట్ర ఇష్టె నెల్లెజి. తబ్బొ మండ్రా తక్బొగు తఖాల్ పల్లెజి. పకాన్ పల్లె, ఉలా త తా జమ్మేజి.

18. తలయిబా తఖాల్ గామేతె, ఈడి డాజాన్ డాయిలే, “గడి, ఎత్తెన్ బెలక్ లాయి ; నమియా ఒయోక్ బార్ అజి రనా రుపా అకారా పా ?” “ఒన్నిన్” గామేతె అర్చి “ఖేన్ అర్చి ; ఖేన్ ఏంతె గాష్ట్ర రూఆయి ? కనిన్నా బడె, కులమ్లెంజి ఉంతే సోరాజి జమ్మేజి. ఉంతెనా బేరా నమీఆ ఒయోక్ డుల్లెనాయి. తెన్నె-సిల్లె అమన్ ఉలామాత్తాలె పసి-గూలా బోతె మండ్రా జా, రక్ లీ జా, కింబోక్ జా ఈజంబా ; ఖేన్ బరున్ ఎత్తె” గాష్ట్ర లేమేతె. తలఖాలన్ అంప్రా లేమేతె. “గడి, అమన్ అకారా డేలేండే, రూపా జా ; రనా జా, తజమ్ గాష్ట్ర తజమ్ తిత్తమ్ బోతె అమన్ పసి అపాయిలే జా తిత్తమ్. అమన్ సిలింతాడోక్. ఖేన్ ఎత్తె.” ఆనిన్ లేమేతె. తఖాల్ లేమేతె. అర్చి బరున్ ఎతరే.

6. ఎర్బొయాక్ జీనాకత

1. బోడేసా కాకు, ఆయి, బాగుంజి డకోలేంజి. కాకున్ యాగి ఓడేర్ ఓన్ భాష్టేత. ఆయిన్ డొ అబోయి ఇస్సెలా భాష్టేత. అతయి బోయిబోయి గమాక్ బోయి. అకాకూన్ కేయెల్లె. అవాక్ గామేతే, “ఓన్! అమన్ పతేతే బారాతే డొ ఖేన్ అప్పుయిఖో బా”, “ఓడే” గామేజి.

2. మొప్పి గామేతే అవాక్నా డోజన్, “ఖేనాసన్ ఒన్నమ్ తిక్” గామేతే; “ఖేన్ సిండుక్ తేనాయి,” గామేతే. “ఓన్” గామేతే బారాకి “ఉవాన్నమ్ కేయెల్లె. అమన్నా ఉవా డేలే. పన్ తెగామై లోతే ఉబ్బానమ్మి”? తెతెసిల్లె తరండి మండ్రా యానిల్లె గామేతే అవాక్నాడోక్, “ఒన్నమ్ ఖేన్ తిక్, సిండుక్తేనాయి,” గామేతే, “ఎజ్జా ఓన్; ఉబ్బారిసమ్ డకో, పంత్-గామై లోతే,” అవాక్ గామేతే. అనిన్ ఎరేతే అసీజన్. సన్నామార్ ఎరాయితే, “అవాక్!” గామేతే. “జిడో!” గామేతే; “బోబెర్నా ఖేన్ అపుక్తేనాయి”. “ఇ అపుకా,” గామేతే. “ఒన్నమ్ ఖేన్ తిక్, ఖేన్ సిండుక్తేనాయి” గామేతే. అవాక్ గామేతే, “ఓన్! బెబాకానమేతే తబ్బోమండ్రా తల్లిబ్బిసుఆ తిత్తాయి.” “ఓడే, అవాక్!” గామేజి.

3. ఎర్బొయాక్ గూయేతే అవాక్. యెర్బొయాక్ జి ఇల్లాజి. అ అమజన్ తనక్ లేజి. “వేలా పకాయి,” గామేతే. లోసీజన్ గానతే, గల్లె, కుడేలే పకాయితే; అవాజన్ ముంకాబాన్ డకోయెతే; అనిన్ అవాజన్ కేయెతే. ఉంతే రూపాయి గొడేతే, గొల్లె జయితాన్ రు మాయేతే. “డీసంబా, ఓన్!” గామేతే. ఎర్బొయాజన్ జి డీసమ్మె జితబ్బోమండ్రా తల్లిబ్బిసుఆ డీసమ్మె డకోలేజి-“అవాక్! డీసమా,” గామేజి. “ఎజ్జా, ఓన్ ఖేన్, లికార్మార్ పాక్? అమన్ అడర్ పక్తేపా? బో కులమాతే. అబోయి బోడోలేన్. అబోయినా ఉవా నమ్. అబోయి యాక్ నమ్. ఎల్లెస్ బిన్నా-తే. ఎర్బొ, ఓన్!” గామేతే.

4. గానాగా అసన్ తక్ బోకోడి తియేతే. “బోతే కరమా పతే అడిమసు ఖేరే పకాయి-బా. బోతే లాదమ్ అలాలెండన్, అనిన్నా ఓన్ ఖేన్ సిండుక్తే తిత్తాయి.

5. ఎస్పీయాక్ జ ఉవ్వాతోగలన్ కూడూ జామేటి. కన్సిమ్ ఉలాన్ డెన్ రేజి. యోగి మండ్రా యోగి డేసా ముంకాలెంజి. ఎర్రేజి. “గల్లిసుఅన్ అబోయి డినుసు ఇయో గామై అవాక్ ఛోన్ అపుడెంతె” గామై ఓకా ఓకా డేసా ఎండుల్లంకేజి. ఒడికా గల్లిసుఅనాలే డినుసు అబోయి ఎర్ ఇనక్. పున్నేతేజి. ఓకా డేసా గల్లిసు అనాలే బో డినుసు ఇంకై గామై, ఎజ్జా.

6. కొత్తై కిత్తుక్కు డేసా అరాలే బో డేసా డకో. ఒత్తెన్ ఎరెండన్, ఉన్నే డినుసు ఇత్తై. ఎత్తెన్ గామై ఉన్నే డేసా ఎర్రేజి. ఇయో నిల్లే బో కుమ్మినా సీక్ ఒల్లైజి. “ఏ డినుసు డకోపా? అమన్ తెమ్మే పా?” “అబోయి అబోయి డినుసు తజల్లి సుఆ డేతె,” కుమ్మిన్ గామేతె. ఉన్నే డినుసు ఏతే గడల్తై?” “కని డినుసు అజీతె అమడన్ గోసాలెం డెన్ ఎర్తాడేక్ గేరెం డెన్ అంపా, అడప్పుడడమ్ గేలత్తై.” ఉన్నే డినుసు ఇయేతె మండ్రా.

7. బార్ అబోయి మండ్రా ఉన్నేనా డేసా ఎరాయితె. బార్ అబోయి కుమ్మిన్ అసీజన్ ఇయేతె “ఎతే డినుసు డకు? గామేతె, అబోయి బనేర్ తజేతె సోరారి. “డజిక్?” గామేతె. “గల్లి సు ఆ,” గామేతె కుమ్మి; “గల్లిసు అతిల్లెం డెన్ తిత్తాయి.” “ఏన్నై గడల్తై కని యో బనేర్?” “తెన్నే సాపాలంకాన్ గోబాన్ గొబై ఓకా డేసా ఎరా గామైం డే, రిజే అమ్మి ఎరై.” ఎత్తెన్ గామై రుపాయి రుమాయేతె, దీసమేతె.

“8. గనాగా ఎజ్జా, సు ఆకారి!” గామేతె. “జిడో” గామేతె. “గనాగాన్ ఛోన్ ఎజ్జా; డిత్తై డేసా ఎండుక్ లాయి వీక్ అఇల్లై. నమి బో ఒయోక్ గనాగా తిల్లెం డెన్,, బక్సాలే డిఇక్ డిఇక్ లె జమ్తాయి.” “ఒడే” గామై అబోయి డంకిన్ తియేతె. బో అడ్డారుంకు, బసి, మరీసా, స క్సాక్, తిత్తి, అజల్, ఒలా, కని కుడుబ్ తియేతె.

9. ఉన్నే ఇమాన్ ఇమ్మై అబోయి సుడా తడా ఈడిబాన్ యానిల్లై, తబర్ అనీవేజయిరాన్ కుడుబ్ డకోయేతె. కుడా సబ్బాయేతై; డంకిన్ డాయేతై; రుంకూ ఒకాయేతై, బక్సాలే గడ్డాయేతై. కుడాబన్ పకాయేతై. తోగి కుకాలేతై.

10. తరండి ఉబ్బిక్ ఎత్తన్నా అకుమ్మి అమజన్ సిల్లె ఎత్తెగామ్మె
 కంకి, బసి, రుంకు, మరీసా అజల్, తిత్తిక్, ఒలా, ఎరండి కుడుబన్ పక్ లే,
 ఉచ్చేనా తడా ఈడిబాన్ ఎరాయిలే. కాకూన్ గజేత. “యోరీ!” గామే
 త. “తాగులేన్ కని దేసా ఎండుక్ లే, ఎండుక్ లే ఎరాయి, స
 న్నూరీ అగవజె.”

11. సన్నా ఉబిక్ బోకుమ్మి అమజన్ యానిల్లే, “ఎతె డినుసు
 కకు!” గామ్మె ఒకలేతె. “అనుర్ అరాకకు; గల్లిసుల దేతె.” “ఎత్తా
 అమేలేజె.” “అరేక్ లోజన్ రిడాన్ రిల్లె కేమండ్రాంజి కని దా అ
 గాలెండన్ పుగాడా అబేత్తె. ఉచ్చేనమేలే గల్లిసుల.” ఎత్తెగామ్మె స
 స్సీన్ ఉరానురె రుమాయేతె. డీసమ్మెజె. డీసమ్మె “సరిగోయి గల్లిసు
 ల దకో” గామేతె. “గనాగా ఎజ్జాసులకారీ! గల్లిసుల డినుసు
 మచ్చేన్ ఖేలాయి; అబాయి ఉచ్చిడిసోఇ అలగ్గోలక్. అమన్ బో ఒ
 యోక్ రుంకు తిల్లెండన్, ఉలామాతా గారే ఖేన్ ఎత్తె.” “ఒదే”
 గామ్మె, కమ్మి బో అడ్డా రుంకూ, బో పడి పప్పు, మిఖోల్, బసి,
 మరీసా, అజల్, కంకి. ఒలా తియేతె, కని కుడుబ్ ఇమాన్ ఇమ్మె ఉ
 చ్చే తడా ఈడిబా ఎరేతె.

12. అకాకూంజి గజేతె. ఇయోరీ! ఎర్బయోక్ దేసా దే
 సా దేసా ఎండుక్ లే రుకూగలెంజి. ఏతేన్ గామ్మె డిజ్కో లేజి కూడు. తిత్తి
 మరయినా, పప్పు, తబాన్ తల్లె గగాలెంజి. ఓ సయోగామ్మె గొల్లెజె. సు
 దామార్ డిమానేతె; సుదాకాకూన్ ఒకలేతె, “ఉబ్బిక్ జి! ఏతే
 యా డినుసు అఖేలే?” తరండిమార్ గామేతె, “ఖేన్ గల్లిసులనాతే
 బనేల్ ఖేలాయి.” సన్నూరీ గామేతె, “ఎజ్జా కాకూ, ఖేన్ అబొ
 యి డినుసు ఖేలాయి.” “దజిక్ బాతె?” “గల్లి సుల తిల్లాయి,” “జి
 లే బాయితె?” “ఏంతె గడెల్లె” “ఎజ్జాకాకూ! ఉచ్చే కమ్మి గామే
 తె, “మండ్రా కేలెండన్, ఉంతె అరా అరేక్ లోజన్ గొసాన్ గొసానే
 అగగాలెండన్, అడోలత్తె పురాడా బారోకి.” తరండి మండ్రా, “ఖే
 న్ అంప్రా గల్లిసులనాతె ఖేలాయి” “ఏంతె అమేతె కని బనేల్?” “క
 నీ సాసా లంకాన్ గొబాన్ గొల్లె ఒకా దేసా ఎగా గామ్మెండే రిదే అల్లు
 ఎత్తె.” “ఒదే, బజ్స!” గామ్మెజె.

13. సుదారీ గామేతె “ఖేన్ అంప్రా రేగమ్ ఖేలాయి. అజితి
 క్ కబాన్ తల్లె అమజన్ గొసాలెండన్, కజిక్ సకాయి కజోలెండన్,

ఎల్లన్ అడమ్ ఏంలేగామీ గేలెడ్జిన్ డో ఉన్నేగామీ గేఎల్లె అడ
ప్పుడమ్.” “ఓహా!” “అదుబర్, గొసోతాయి మన్నమ్,” గామీ
తరండిమార్ నా అమడన్ అజి లెల్లె గొసోయేతె. డజిక్ సకాయి డకో
లేనా మంద్రా అడప్పుడమ్ గేలెక్ లేజి! ఒయోక్ దుక్కుబాన్ గిజేతె.

14. అనాక్నా ఓన్ కేలెక్ లేడకొ. “అయె! కాకుంజీ!” గా
మీ, ఏడానేతె. “జిడో.” గామీజి. “అనాక్నా ఓన్ కేలెక్ లే డకొ.”
అదుబర్, మఖ్ ఖేన్ గొసోతె” గామీతె. గొసోయేతె; గిజేతె. “ఓ
కాకున్! మబా! ఆయిబా, బయిబా, కింతెలాబా ఎర్ పకోలెబె, అదు
బర్ గల్లిమెరుప్పానాతె బనేత్ బేలా” గామీజి. బేలేతె, సుడామార్
అమక్ గొబేతె; తరండిమార్ కిండోక్ బాన్ గొబేతె; ఉబ్బొరి
అన్ కిండోక్ గొబేతె. తరండిమార్ గామీతె, “మొండే! బనేత్!
రిజే ఆమ్మి ఎరా. అనాక్ ఖేన్నా అఓన్ ఆముంకా గిత్తాయి; బయినా,”
గామీతె.

15. రీకొమీ లంకాన్ డాజేతె అబనేత్. లంకా డాజాన్ డాయి
తె, డీర్గాయి అడేసా ఎరేతె. యానిల్లె తెత్తె ఏకాయితె గొబేతె!
“కుడుబ్ సకాయితె డకోనాబా” “అనాక్, అమన్ ఏడోక్; అ
యిఖేన్ పురాడా ఎల్లెన్ అయ్యెర్తాయి.” సూక్ సనజిన్ వనడన్ వల్లె
జి. “ఉబ్బొక్! ఉన్నా రేగమ్ రిడా” గామీతె సుడామార్. అరే
క్ వకాన్ వజ్జె రిడేతె. అబాయి మండి పకోలాజి. మండి లోజిన్
తడ్రేజి. తడ్రే తడ్రే డాతుమ్మాయి లేంజి; అగాలేంజి. అడో
జిన్ గొసోలేజి. బోకిడికాగ్ గిల్లెజి. అమూబా డీర్గాయి రిజేఆమ్మి అ
ఎర్నొఇతె పురాడా. బార్నొ కడికాగ్ గిల్లెజి. బయారిజే ఆమ్మి ఎర్నొ
యితె. బార్నొ కడికాగ్ గిల్లెజి. కుడుబ్ మంద్రా మెల్లెల్లె గిత్తె
సెలా.

16. “అకొతె ఇల్లాయి కాకుంజీ?” “జిడో ఆయి! అమన్
అగలమేపా?” “ఖేన్ డీమాతె డకోలేనాయి. తొగల్ తొగల్ పోక్
అడో-లాయిపా అగన్? ఖేన్ డీమాలేనాసన్ అమన్ అ ఒలెక్ లమ్.”
ఇస్సెలోనా అయోక్ ఎరాయితె. “అమన్ కేయిల్లె డకోతె; కాకు
నమ్మజి యానిల్లె పురాడానమ్ అయ్యెర్తాజి. కింతెలాబాన్ పకోలేంజెన్,
బార్లె సెల్లెంజెన్, అమన్ అఇజమ్రిక్” గామీ అవుకేతె. ఉన్న

నానన్ ఓకా ఓకా దేనా బెబారా బాన్ యానిల్లె భోన్ తియతనా
రూపాయి పకాన్ పకాన్ ఉన్నై రేగమ్ భోత పకాల్లాజి.

17. ఉన్నై యా మంద్రాంజి లోజన్ బోతే గోగో! బోతే
సన్నా! ఉన్నై అవాళ్నా ఓనన్ బోతేసిండుక్కతే. ఎత్తైగోయి
గొర్ణాక్ గొర్ణాక్ మంద్రాంజి రుకూలే బెర్లక్తేజి. సుడానాడోక్,
“అమన్ అమడన్ గొస్సోతనా రేగమ్ భోత. ఉన్నై గొస్సోడన్ అమేలే
గేలక్ లే, అడమ్ పడేలే ఎర్రాయి.” తరండిమార్నాడోక్, “అమన్
బనేల్ భోలేన్ ఆసన్ బనేల్ లోజన్ గొబాన్ గొబ్బె అడోలాభ, ఎజ్జా
లేన్ డన్ అన్ అడో అభిక్. అర ప్రిహ్ అన్ జెకాభిక్! సర్పిడేలే,
అంబెన్. బాగు ఉపానమ్ సన్నారీ, ఉన్నై రేగమ్ అ అగాలమెన్ డన్
ఏవైగామ్మై పురాడాన్ అబెరై” ఎత్తైన్ గామ్మై గొర్ణాక్ గొర్ణాక్
మంద్రాంజి అల్ బెరైజి. “ఎడెత్తైన్ బోతే గోగో గామ్మై? బోతే
సన్నా గామ్మై? సరీగోయి యా కాకుబోయాక్ బెబారాతే
డకొ. బోతే సన్నా అగాంబే; బోతే సుడా అగాంబే.”

7. డొంపాన్బినాకత.

1. గుల్లి బోయాజన్ జి డొంపాన్బి. అట్టిల్లి అలాలేజి. బో దేనా
లేజన్ డకోలేంజి. అయిండమ్ సిండ్రి బోతే తళ్ళతాళ్ళలేంజి. బోతే
పనారుల్ తళ్ళతాళ్ళగలమ్ లేజి. బోతే గరూకావ తళ్ళతాళ్ళ
గలమ్ లేంజి. వార్ బోతే ఒర్రో గలమ్ లేంజి. అసుభ మంద్రా వారి
కీన్ గడెల్లేంజి. అనూయి మంద్రా పెసిడియా గడెల్లేంజి. వార్
అనూయి మంద్రా బెబారాలేజి. ఎత్తైన్ గామ్మై డినా కిందోజ్ లే
ఎరేతే.

2. బో ఒయోజన్ బెంతాబాన్ అయ్యబా గామ్మేంజి. బెంతా
బాన్ ఎర్రేజి; ఎండుక్ లేజి. బో-అకాయి ఇజ్జాకా ఎర్ భనక్ జి.
బో ఒయోజ్ మకాలేంజి. అబోయి తబర్-జయితాన్ తలా-లోజన్
గొబ్బేజి. అగోజన్ యానిల్లే మయోజ్ బా గొవేతే. “బో అకాయి
ఇజ్జాకా ఎర్ భనక్. అగోజన్ ఉగర్ బాన్ గొవేతేడో ఈనుయిబా”
గామేతే, అబోయి మంద్రా తుయేతే. ఐక్ డిక్ గామ్మై గోక్క్నేతే
మంద్రా,

3. అసూయ మంద్రాంజి, “యోరి!” గాష్లేజి. అకాకుంజి అడుబక్ జి పలక్ లేజి. అజల్ సాయిలేజి. కింతిహాన్ వజాన్-వక్లే అజల్ చెల్లేజి. అలి వక్లేలాజి. బజ్సలే ఆజోబోన్జి, అబనార్-జోబోన్జి సగల్లే తజల్లేంజి, అలిహొప్పల్లొజన్. తికి ఉంతె మొడో బాల్లేంజి. బలాన్ బాల్లే తడాన్ ఎర్రేజి. గొడాబొల్లేంజి. బారొకి ఉంజిసలేక్ అలివక్లేలాజి. వజాన్ వక్లే గాలేంజి, ఉన్నే అలి, పసి గులా. తికి సూజన్ ఎర్పా గాష్లే బిసారాయిలేంజి.

4. కుకార్ తజోర్ ఎర్రాజి. తక్పగు తడేక్, తక్యోగి తడేక్, గమాజంజి ఉన్నే అడుంబాంజి. డాగా డిన; ఉన్నే-లోబా వడాల్లే డకొ. అబాయి తలయిబా మంద్రా, “యోరి! ఓన్జి!” గామేతె. “గిబ్బ! అకుల్బాలేంజి, అబనార్ కుల్బాలేంజి పన్నే-గాష్లే అంతమ్మె అబోన్జి డకొ. మబ! అలీబా” గామేతె తలయిబా. రూపాయి సన్ సేవాలె వక్లేతాజి. సాండినమక్ రూపాయి రుమా లేంజి. డంకి అబాయి జనాతీలేంజి. తడానా డా పంతె గాష్లే గండాతె వక్లేతాజి, ఎత్తెన్ గాష్లే సాండినూక్ సిల్లే డిభోబాసాల్ జత ప్లేజి; గల్లి సగడా ఒరే, మిస్సల్ సగడా ఒడే, బారొకి సాయిలేంజి; బారొకి లేయి వక్లేలాజి. ఎత్తెన్ గాష్లే అలి వక్లేలాజి. సాండిన్ అనుక్ సిల్లే అవిని అలి వజాన్ వక్లే రుమాలేంజి; మజాలేంజి. అగొర్జాజన్ ఎర్రేజి.

5. ఇయానిల్లే సంతాలేంజి. కూడూ గగాలెంజి, ఉన్నా తొగల్. గగాలె ఒగండిలేంజి. రుకూన్ రుకూతె, “బియో తగల్ డాన్ అయిబా” గాష్లేజి; “యోగల్లే ఓన్నా ఓన్నాసాండిన్జా డకుంజి, ఉన్నే అగొర్జాక్ బాగు సుత ఆలే జా, యోగి సుత ఆలేజా, ఎత్తెన్ గాష్లే అవజాయిబా.”

6. ఎత్తెన్ గాష్లే కొక్రే గాష్లే కన్యమ్ ఉలాన్ ఎర్రేజి. గొర్జాక్ గొర్జాక్ ఒకల్లే ఎర్రేజి. సాండింజా అమక్ తనక్ లేజి. “డిభోబా సాల్ డకూపా?” గాష్లేజి. “డకు” గామేతె. డజిక్ మంద్రాజి డజిక్ లేయి వక్లేంజి విండ్, డిత్తె డిభోబాసాల్ జోలేంజి. జోయాన్ జోలే సగడానాసన్ ఒకల్లేజి. “డకూ సగడా; రంకతె” గాష్లేజి. సగడామంద్రా అబడ్డి జనాతీలేంజి. తికి సగడా వక్లేలాజి. సగడా వజాన్-వక్లే సాండింజా రొండ్రిడిన్ ఉర్రేజి. అలి తర్రేతె సాండి

మార్. సుడా వంశీలలోజన్ రుమాలేజి. దుంబిడిబాలె ఇర్రేంజి. ఇరాన్-ఇర్రే తుడాబలేంజి. అల్లెంజి సగూన్. పకాన్ పకోత రుమా లేంజి. పకోర్ బాన్ ఎర్రెజి; బక్సలే జీల్ల ఉస్తేవకోర్

7. బో మంద్రా తీకి దకోనేతె. కందారాలోజన్ ఎబ్బా అనేబ్ అలాల్నేతె. ఉస్తే కింకోక్ బాన్ సిల్లె ముడా ఉ ఇమ్నేతె కని ఎబ్బా. తీకి అబొయి బాంబడా అదోలక్తె. కని దుంబా గామై “అమన్ దజిక్ జాజా దకు? ఖేన్ డిల్లె తిత్తమ్; ఇమ్గోక్ ఇథ్; సిడా”. ఉస్తే బాంబడా బక్సలే అందాజెతె. మొజ్జాజా కింకోక్ బాన్ ఎబ్బా. ఏతేనాసనో-వేత్తెన్ గామై! బాంబడా కింకోక్-బాన్ ఎరాయితె. “జడీసా! తిత్తిక్ జాజా-ఖేన్?” గామేతె. “ఓ తిత్తమ్” గా మేతే “దజిక్ ఈ అపుకా.” “నానమ్ బొకొడి సుఆ జాజాఖేన్ జా మేతే. అనుద్ది అ-బోబన్ డిల్లె మిన్నుండేళి, ఇజ్జీజా బో దమ్మి సోయి రైలి. ఉన్తె నమేలే అనిన్ నా ఓన్ గామై ముడా ఉ ఇమ్లాయి. జాయి! ఎరాయి” “ఉఖేన్ సుడా. తావో ఇత్తెవకో నాయి”

8. ఎత్తెన్ గమాన్ గామై ఆకింకోక్ బాన్ బాంబడా సనేతె. దొంబా పిందాన్ జోజోయేతే జనోన్ బాతె. గోల్ కావ బేరేతె. “గొబా, సుఆకారి!” గామేతె. గొబేతె. “జరాఓ ఇ గొబా; దొ లే దాతె, సిడదా కూడు జరా గాతాయి.” తీకి, పేలాబాన్ ఇయే తె; అడుక్రీన్ గూయేతె ఉవాన్ ఖేన్ పూర్వాన్ జాజా జామేతె. ఖేన్ అనిన్ అబిన్ గామై ముడా ఉ ఇమ్మే సెరేతె కనియా బాంబడా. ఈత కోతెనాయి.” పనాడన్ తియేతె బింకో, రేయేతె, బొ కొడి సుఆ అబోబన్, ఓడ్డి, కుడుబన్ దీసమ్మే, బాంబడా నా ముంకాబాన్ తియేతె. బాంబడా దీసమ్మేతె. “బడ్డిమార్ తీథ్” గామేతె, బడ్డిమార్ దోక్ సాయితె తియేతె. తెతెసిల్లె బాంబడా ఎరేతె.

9. బాగ బొయి డినా దుం బాంజి బెబారాబా ఇల్లెంజి. బో దేనా మూనిల్లె సింక్రింజి తెమ్మెజి. తెమాన్ తెమ్మె ఎర్రాజి. తుకార్ తబోర్ మూనిల్లె అలి అగాబా గామ్మెజి. అలి గాతెజి. గాన్ గాతె తొజర్ తాయి గామ్మె రొగొ ఖేలేజి. ఖేయాన్ ఖేలే “మబ” గామై బహాయి లేంజి. బో మ్మడి అగోరే. బొనజన్ ఖేలేజి. ఉస్తే మంద్రాంజి జో నక్కుక్ ఖారెజి. ఉస్తే బొనజన్ బార్బొ మంద్రా అసీలోజన్ తియేతె.

ఎలేన్ గామై “అమన్ నా ఇంపా” “అమన్ నా ఇంపా” గామై
 రొడేలక్ లేజి; బెల్ బెల్ లక్ లేజి. రిక్ గామే లే సుడా మండ్రా.
 కంపా అనేబ్ జనాత లేజి. తిక్ బాలే తిక్ బామై బడి తిల్లేజి తిక్ బాలే
 తిల్లేజి. బొనజన్ సెరైజి. కుడుబ్ మండ్రా తంబేబా గామైజి. తంబే
 లేంజి. తంబేలే తంబేలే లగొర్డాజన్ ఎర్రాజి. “డీర్గా ఇంపా”
 గామైజి. డీర్గాయి పెల్లేంజి. బోలే అసేజన్ అన్ని ఇల్లేజి. ఉలామాతా
 డకోలేంజి. బొనజన్ సఇల్లేంజి, అగాస.